

ONS PLAN VOOR DILBEEK

DENK

Samen, één Dilbeek
om van te dromen

denkdilbeek.be

DILBEEK

ONZE VISIE

Denk Dilbeek wil een **verbindend, betrokken** en **duurzaam** beleid voor Dilbeek dat vertrekt vanuit **respect** en **solidariteit**. Denk Dilbeek is een **lokaal project** dat zich openstelt voor **iedere Dilbekaar** die onze **visie** onderschrijft. We **bundelen de krachten** van iedereen die zich wil **engageren** in een **brede, open** partij met een unieke **focus op Dilbeek**. De partij mondt uit in een lokale politieke lijst om als **leidende politieke fractie** in de meerderheid deze visie te realiseren.

Dilbeek moet voor ons **voorop lopen** met een **dynamisch, ambitieus** en **vooruitziend** beleid. We bouwen aan de toekomst van onze gemeente vanuit **vertrouwen** en met een **positieve** blik. We omarmen **nieuwe kansen** en **durven** wat er nu is in vraag stellen. We geloven dat we **problemen samen kunnen oplossen, werken op maat** en dit met een **gedeelde verantwoordelijkheid**. Bij het zoeken naar **evenwichtige** en **doeltreffende oplossingen** kijken we **vooruit** en **investeren** we voor de huidige en toekomstige generaties. We gaan **zorgzaam** om met mensen, natuur en middelen en hanteren **duurzaamheid** als leidraad.

We faciliteren **engagement** en **ondernemerschap** en moedigen **initiatief** aan. Maar niet iedereen heeft dezelfde veerkracht. Dus willen we elke Dilbekaar een **springplank** geven. We **versterken** hen en we laten niemand vallen. We zorgen **solidair** voor dat duwtje in de rug, zodat iedereen alle kansen niet alleen krijgt, maar ook grijpt.

Denk Dilbeek vertrekt vanuit een fundamenteel **respect** voor elke persoon. We handelen in het algemeen belang, **voor elke Dilbekaar**, zonder onderscheid. We omarmen de groeiende **diversiteit** in onze gemeente en trekken **alle generaties** mee in ons verhaal. Daarom gaan we **met respect in dialoog** met iedereen. Die dialoog maken we mogelijk door actief in te zetten op de kennis van **onze taal**. We staan voor een **warme, gastvrije, rechtvaardige** en **betrokken** samenleving en streven naar **verbondenheid**.

Beleid voeren doen we niet enkel **transparant**, met een **luisterend oor** en een **open communicatie** maar vooral **samen**. **Participatie** in alle mogelijke vormen zit in onze genen. Het **hart** van onze gemeente zijn de **betrokken inwoners** die zich **inzetten** voor traditionele verenigingen, nieuwe samenwerkingen of andere initiatieven, hoe klein ook. Zij zijn **volwaardige partners** die ons beleid van onderuit mee uittekenen en uitdragen.

8 SPEERPUNTEN

Verbinden in, tussen en met onze dorpen, wijken en buurten

Via structurele participatie en wijkwerking brengen we het bestuur dichterbij en bouwen we aan een open, verdraagzame en inclusieve gemeente waar iedereen zich welkom en gerespecteerd voelt, ongeacht hun achtergrond.

Dienstverlening dichtbij en ook van vlees en bloed

*We gaan voor een klantgerichte gemeentelijke dienstverlening die toegankelijk, transparant en efficiënt is voor elke inwoner.
En dit zowel digitaal als via persoonlijk contact.*

Veilig onderweg naar een betaalbare thuis

We verbinden onze buurten dankzij een goede, toegankelijke mobiliteit met focus op verkeersveiligheid, duurzaamheid en bereikbaarheid. We bouwen aan duurzame, inclusieve, betaalbare en aangename woonomgevingen.

Meer respect voor vrijwilligers & verenigingen

We koesteren en respecteren vrijwilligers en verenigingen en beschouwen hen als echte partners die het beleid mee vorm geven én uitvoeren. Zij verdienen al onze steun.

Investeren in multifunctionele gemeenschapsinfrastructuur en een propere publieke ruimte

We (ver)bouwen multifunctionele vrijetijdsgebouwen, jeugdlokalen, speelpleintjes en andere ontmoetingsplaatsen. Ook de publieke ruimte richten we veilig, groen en aantrekkelijk in. We houden het netjes dankzij structureel onderhoud.

Via warme wijken en zorgzame buurten zorgen voor elkaar

We dragen zorg voor elkaar en ondersteunen wie het nodig heeft. We strijden tegen eenzaamheid, sociale isolatie en (kinder)armoede. Maar ook wie net uit de boot valt voor hulp willen we beter ondersteunen. We investeren in zorg voor ouderen van dagopvang tot een vernieuwd woonzorgcentrum.

Meer plaats op brede scholen en in de kinderopvang

We zorgen in partnerschap voor extra capaciteit in het onderwijs en in de kinderopvang. We gaan voor scholen die kinderen helpen groeien, die infrastructuur delen en zorgen voor verbinding in hun buurt.

Samenwerken voor een duurzaam, solidair en rechtvaardig bestuur

We zetten in op meer samenwerking en gaan voor een gezond, realistisch en eerlijk financieel beleid waardoor we kunnen investeren in mensen én infrastructuur. We doen dit duurzaam, toekomstgericht en solidair. Zo maken we van Dilbeek weer een voorloper waar dromen werkelijkheid kunnen worden.

INHOUDSOPGAVE

ONS PLAN VOOR DILBEEK	5
UNIEK DICHTBIJ	7
PARTICIPATIE & WIJKWERKING	8
DIENSTVERLENING	10
WONEN	12
MOBILITEIT	15
VEILIGHEID	18
DIVERSITEIT & INTEGRATIE	20
ENERGIE & RUST	22
JONG & OUD	23
VRIJE TIJD	25
NATUUR & OPENBARE RUIMTE	30
OPENBARE REINHEID	32
ZORG SAMEN	34
WELZIJN & GEZONDHEID	35
OUDERENZORG	38
ARMOEDE	40
KANSEN & DROMEN	42
KINDEROPVANG	43
ONDERWIJS	45
ECONOMIE, LANDBOUW EN WERK	47
KLIMAAT	49
SOLIDARITEIT EN DUURZAME ONTWIKKELING	51
FINANCIËN	52
VERWIJZINGEN	54
NAWOORD	55

ONS PLAN VOOR DILBEEK

Het **verkiezingsprogramma van Denk Dilbeek** kwam tot stand vanuit een hele reeks participatiemomenten, de dromen van adviesraden en verenigingen én de gedeelde visie en ervaring van de partijen en kandidaten die deze nieuwe groep vormen.

Het programma is opgebouwd rond **4 pijlers** die elk de kernboodschap voor de onderliggende **19 thema's** bevatten. Voor elk van de pijlers is een **samenvatting** en voor elk thema een meer gedetailleerde **themafiche** met interessante gegevens over

- de huidige toestand (**wist je dat?**)
- onze **visie** op de toekomst
- een reeks concrete **acties** waarmee we die willen realiseren

Pijlers en thema's

1. Uniek Dichtbij

Denk Dilbeek gaat voor een gemeente die **uniek dichtbij** is. Dat betekent dat we via echte **participatie** en **wijkwerking** het bestuur en de **dienstverlening** dichterbij onze **dorpen, wijken en buurten** willen brengen. Van die buurten maken we aangename, **veilige** en betaalbare **woonomgevingen** met elkaar verbonden dankzij een goede, toegankelijke **mobiliteit**. We willen niet alleen letterlijk **verbinden** maar ook figuurlijk: we zetten alles op alles om mensen dichterbij elkaar te brengen, ongeacht hun achtergrond, niet alleen in hun eigen buurt maar over de buurten heen, met bijzondere aandacht voor wie nieuw is in onze gemeente.

Thema's:

- Participatie en wijkwerking
- Dienstverlening
- Wonen
- Mobiliteit
- Veiligheid
- Diversiteit & Integratie

2. Energie & Rust

Denk Dilbeek gaat voor een gemeente vol **energie** die bruist van activiteit maar waar ook ruimte en tijd is voor **rust**. **Jong** en **oud** moet zich kunnen uitleven in hun **vrije tijd** in een warme en betrokken gemeente die haar **verenigingen** en **vrijwilligers** koestert. We zorgen voor de financiële steun, **infrastructuur** en de **open ruimte** om dit mogelijk te maken en waken ook over onze **natuur** én goed **onderhoud** ervan.

Thema's:

- Jong & oud
- Vrije tijd (verenigingen, cultuur, sport)
- Natuur en Open(bare) ruimte
- Openbare reinheid

3. Zorg Samen

Denk Dilbeek wil een gemeente waar we **zorg** dragen voor elkaar en ondersteunen wie het nodig heeft. We doen dit in partnerschap met mantelzorgers en onze onmisbare vrijwilligers in **Zorgzame Buurten**. We hebben aandacht voor zowel de fysieke als mentale **gezondheid** van onze inwoners en zorgen ook in de **ouderenzorg** voor investeringen en een breed aanbod. We zetten actief in op **armoedebestrijding** met speciale aandacht voor **kinderarmoede**. Maar ook voor wie vandaag **net uit de boot valt** voor ondersteuning willen we aangepaste steun uitwerken.

Thema's:

- Welzijn en Gezondheid
- Ouderenzorg
- Armoede

4. Kansen en Dromen

Denk Dilbeek wil **kansen** creëren en **dromen** mogelijk maken. Wij geloven dat, met de juiste steun, iedereen die kansen ook kan grijpen en zo dromen werkelijkheid worden. Want **samen kunnen we veel**. Dat start met voldoende kwaliteitsvolle **kinderopvang** en kwaliteitsvol **onderwijs** om onze kinderen alle kansen te geven. Maar ook via (lokaal) **ondernemerschap** en **werk** kunnen Dilbekenaren groeien en hun dromen waarmaken. We pakken de **klimaatuitdaging** vol overtuiging aan en willen ook (internationaal) **solidair** zijn met wie buiten onze gemeente droomt van een betere toekomst. En dat alles maken we mogelijk met een gezond en eerlijk **financieel beleid**.

Thema's:

- Kinderopvang
- Onderwijs
- Economie, Landbouw & Werk
- Klimaat
- Solidariteit & Duurzame ontwikkeling
- Financiën

UNIEK DICHTBIJ

Denk Dilbeek gaat voor een gemeente die **uniek dichtbij** is. Dat betekent dat we via echte **participatie** en **wijkwerking** het bestuur en de **dienstverlening** dichterbij onze **dorpen, wijken en buurten** willen brengen. We willen dat bewoners zich **betrokken** voelen en actief kunnen deelnemen aan het beleid. We koesteren en respecteren **vrijwilligers** en **verenigingen** en beschouwen hen als echte partners die het beleid mee vorm geven én uitvoeren. Wij willen de **structurele participatie** via **adviesraden** en **dorps- en wijkraden** herstellen en zo afstand nemen van de zuivere individualisering van participatie. Hun rol is complementair aan een meer **projectgerichte aanpak** van inspraak waar we graag een bredere groep inwoners betrekken.

We gaan voor een klantgerichte gemeentelijke dienstverlening die **toegankelijk, transparant** en **efficiënt** is voor elke inwoner. En dit zowel **digitaal als via persoonlijk contact**. We behandelen ons **gemeentepersoneel** zoals we willen dat ze onze inwoners behandelen. Met **respect** vormen we hen tot echte ambassadeurs die trots zijn om voor Dilbeek en haar inwoners te werken.

We streven naar een **duurzame, inclusieve, betaalbare en aangename** woonomgeving voor alle Dilbekenaren. We willen het beleid sturen via een aangepast **bouwkompas** dat **ruimte** geeft voor creatieve en verbindende projecten en aandacht heeft voor **betaalbaarheid**. Wij pleiten voor **kleinschalige sociale woonprojecten** in onze dorpskernen en willen ook kansen geven aan **alternatieve en gemengde woonvormen**. We vrijwaren maximaal de **open ruimte** en verdichten **kwalitatief** in de dorpskernen door te kiezen voor **dorpse architectuur**.

Onze buurten verbinden we dankzij een goede, toegankelijke **mobiliteit** met focus op **verkeersveiligheid, duurzaamheid** en **bereikbaarheid**. We gaan voor veilige schoolomgevingen en leefbare dorpskernen via **sensibilisering, infrastructurele ingrepen** en **handhaving**. **Duurzame mobiliteit** zoals wandelen, fietsen en het openbaar vervoer heeft onze prioriteit. Daarbij verliezen we de **bereikbaarheid**, ook met de wagen, en **toegankelijkheid** niet uit het oog.

Denk Dilbeek wil ook dat de politie **uniek dichtbij** is voor onze inwoners. Iedereen zou de wijkagent van hun buurt moeten kennen zodat die ook een laagdrempelig aanspreekpunt kan vormen voor alle veiligheidsvragen. Dankzij schaalvergroting via een **fusie van politiekorpsen** kunnen we meer doen voor onze inwoners met dezelfde middelen. De ruimte die vrijkomt, willen we **wijkgericht** inzetten en tegelijk extra inzetten op **preventie**, ook via wijkwerkers.

We willen tot slot alle inwoners **verbinden en meetrekken in ons verhaal** met bijzondere aandacht voor wie nieuw is in onze gemeente. Vanuit een fundamenteel **respect** voor elke persoon, streven we naar een open, verdraagzame en inclusieve gemeente waar iedereen zich welkom en gerespecteerd voelt, ongeacht hun achtergrond. We omarmen de groeiende **diversiteit** in onze gemeente en gaan met respect **in dialoog met iedereen**. Die dialoog maken we mogelijk door actief in te zetten op de kennis van onze **taal**. Het **Nederlandstalige karakter** willen we bevorderen op een manier die motiveert in plaats van afschrikt.

PARTICIPATIE & WIJKWERKING

Denk mee, Doe mee

WIST JE DAT?

- 34% van de Dilbeekse inwoners is bereid mee te praten over wat er gebeurt in de gemeente [1].
- Slechts 43% vindt dat de communicatie van het Dilbeekse gemeentebestuur duidelijk en begrijpbaar is t.o.v. 54% in Vlaanderen [1].
- Slechts 23% van de Dilbeekse inwoners geeft aan dat de gemeente voldoende inspanningen doet om inwoners te consulteren en is tevreden over de wijze waarop het bestuur met vragen omspringt. Dit is 9% lager dan gemiddeld in Vlaanderen en Halle-Vilvoorde. Slechts 5 gemeenten scoren slechter. Vooral rond ingrepen, plannen en beslissingen van het bestuur scoort Dilbeek slecht [1].
- Slechts 24% van de Dilbekenaren neemt deel aan buurtactiviteiten. Dat is 6% minder dan het gemiddelde in Vlaanderen. Slechts 6 gemeenten scoren slechter [1].
- Slechts 55% is fier op op de eigen gemeente t.o.v. 67% in Vlaanderen, een daling met 12% t.o.v. de vorige meting [1].
- De huidige legislatuur
  - De hoogste vorm van participatie in Dilbeek met een traditie van tientallen jaren, het medebestuur in de vrije tijd-vzw's, werd zonder enig overleg afgeschaft.
  - De erkende adviesraden werden afgeschaft, na jaren van verrottingsstrategie waarbij ze genegeerd werden bij cruciale beslissingen. Zelfs de decretaal verplichte jeugdraad moest eraan geloven.
  - Een nieuw participatiemodel werd uitgewerkt dat zelfs de eigen schepenen niet begrijpen. Daarbij kiest men voor een individualisering van de participatie enkel op vraag van het bestuur. Zo verliezen we samenhang, een gedeelde verantwoordelijkheid en een kritische blik.

ZO ZIEN WIJ DE TOEKOMST

Denk Dilbeek gaat voor een bloeiende gemeente waar bewoners zich **betrokken** voelen bij hun **wijk** en actief kunnen deelnemen aan het beleid via **échte participatie**. Een gemeente die **vrijwilligers** en **verenigingen** koestert en respecteert, doet dit door hen als echte partners te beschouwen die het beleid mee vorm geven én uitvoeren. Dit kan leiden tot **betere, evenwichtige en doordachte beslissingen** met een breder **draagvlak** en **gedeelde verantwoordelijkheid**.

Wij willen de **structurele participatie** via **adviesraden** en **dorps- en wijkraden** herstellen en versterken en zo afstappen van de zuivere individualisering van participatie. Zo brengen we terug langetermijnvisie, verantwoordelijkheid en een brede expertise rond de tafel. De betrokken vrijwilligers zijn voor ons onmisbare bruggen tussen het bestuur en de samenleving.

Verkiezingsprogramma Denk Dilbeek

We dromen van een sterke **dorps- of wijkraad** in elk van onze dorpen of wijken, ondersteund en gerespecteerd door de gemeente, waar lokale verenigingen en vrijwilligers samen komen om het bestuur te adviseren en te inspireren. Met zo'n fijnmaziger lokaal beleid kunnen we de waardevolle lokale kennis en expertise van bewoners benutten.

De rol van deze vaste adviesorganen is voor ons een belangrijke aanvulling naast een meer **projectgerichte aanpak**, waarin we graag breder alle inwoners betrekken bij wat directe impact heeft op hun leefwereld. Daarvoor bouwen we aan een **duidelijk, transparant en toegankelijk participatiemodel** mét de burgers en niet over hun hoofden heen.

Ook de hoogste vorm van participatie, écht **samenwerken, co-creëren** en **mee besturen** met vrijwilligers en verenigingen moet voor ons terug op tafel komen zowel in dorpen en wijken (bvb. via buurtbudgetten) als overkoepelend binnen de vrijetijdssector.

Maar ook de participatie in de **gemeenteraad** kan beter. We willen de rol van de gemeenteraad versterken zodat raadsleden van meerderheid en oppositie de rol kunnen opnemen waarvoor ze verkozen zijn en niet louter stemmachines ten dienste van het schepencollege zijn.

CONCRETE ACTIES

- **Structurele participatie**
  - Herstel en versterking van **structurele** participatie via thema-specifieke (bijvoorbeeld naar aanleiding van een bouwproject) en doelgroepgerichte (jeugd, senioren,...) **adviesraden** ondersteund door de gemeente.
  - Stimuleren van (de oprichting van) **sterke dorps- en wijkraden** waar lokale verenigingen en vrijwilligers samenkomen om het bestuur te adviseren en te inspireren naar het model van de dorpsraad van Bodegem.
  - Niet enkel advies en participatie op vraag van het bestuur
- **Medezeggenschap**
  - Invoeren van **buurtbudgetten** voor lokale woon- en leefbaarheidsinitiatieven, waarbij **dorps- of wijkraden inspraak** krijgen in de besteding.
  - Verenigingen en vrijwilligers actief betrekken in het **bestuur** en beheer van de infrastructuur die cruciaal is voor hun werking. In het bijzonder in de vrijetijdssector.
- **Constructieve buurt- en wijkwerking**
  - Organiseren van **wijkbabbels of buurtgesprekken** en **ondersteuning van activiteiten**
  - Inzetten van wijkwerkers afgestemd op de behoeften van de wijk.
- **Projectgebaseerde participatie**
  - Uitwerken duidelijk, transparant en toegankelijk participatiemodel
  - Al onze inwoners betrekken bij wat directe impact heeft op hun leefwereld
- **Eerlijke en open communicatie**
  - Investeren in heldere communicatie en informatievoorziening rond participatie.
  - Versterken van het digitaal informatieplatform over participatie en lopende projecten.
- **Herwaarderen gemeenteraad**
  - Belangrijke beslissingen niet meer delegeren aan het schepencollege
  - Onderwerpen tijdig bespreken op commissievergaderingen zodat er nog ruimte is voor bijsturing.
  - Regelmatige tussentijdse evaluaties per beleidsdomein met interactie met de betrokken medewerkers.

DIENSTVERLENING

Digitaal voor wie wil, maar van vlees en bloed voor iedereen

WIST JE DAT?

- Slechts 64% van de Dilbeekse inwoners is tevreden over de eigen gemeente t.o.v. 73% in Vlaanderen. 22% heeft vertrouwen in het gemeentebestuur (tov 29% gemiddeld in Vlaanderen) [1].
- We hebben relatief weinig voltijds equivalente personeelsleden bij de gemeente Dilbeek en OCMW: 9/1000 inwoners versus gemiddeld 12,1 in Vlaanderen en 10 in buurgemeenten [1].
- Op het vlak van dienstverlening en administratie moet de gemeente volgens de deelnemers aan de burgerbevraging [2] (top 3) vooral inzetten op digitaal aanvragen en indienen van documenten (49%), diensten die zonder afspraak bereikbaar zijn (45%) en het snel en eenvoudig kunnen maken van afspraken (43%).
- In de voorbije legislatuur
  - was er een grote menselijke kapitaalvlucht uit het gemeentebestuur met tientallen medewerkers die zelf andere oorden opzochten. Eind 2023 is 16% van de functies niet ingevuld.
  - Jaarlijks worden miljoenen uitgegeven aan consultants voor het vervangen van personeelsleden en het uitvoeren van allerhande studies.

ZO ZIEN WIJ DE TOEKOMST

We gaan voor een klantgerichte gemeentelijke dienstverlening die **toegankelijk, transparant en efficiënt** is voor elke inwoner. Die dienstverlening moet dicht bij onze inwoners staan met een focus op **zowel digitaal als persoonlijk contact**: Naast een gebruiksvriendelijk digitaal platform met online mogelijkheden, moet er voldoende ruimte blijven voor persoonlijk (fysiek of telefonisch) contact, vooral voor wie niet digitaal vaardig is. Waar relevant betekent dit ook dat we sommige diensten **mobiel** willen aanbieden in onze dorpen en wijken.

De gemeente moet niet enkel reageren op vragen, maar ook **proactief** informeren en ondersteunen. En daarbij telkens inzetten op samenwerking met inwoners, verenigingen, bedrijven en andere overheden (zie ook thema participatie). Die **informatie en communicatie** moet helder en toegankelijk zijn op maat van de doelgroep.

We behandelen het **personeel** zoals we willen dat ze onze inwoners behandelen. We willen meer **respect** voor de medewerkers en hen ondersteunen en vormen tot echte ambassadeurs die **trots** zijn om voor Dilbeek en haar inwoners te werken. We zorgen voor aangepaste **werkomgevingen** en verbinding tussen de diensten. We gaan voor een personeelsbeleid gericht op het creëren van een **motiverende en stimulerende werkomgeving** waar respect, **open communicatie** en inspraak centraal staan.

Verkiezingsprogramma Denk Dilbeek

CONCRETE ACTIES

- We optimaliseren de **dienstverlening** door:
  - de **digitale** dienstverlening uit te breiden:
    - Verdere ontwikkeling van het e-loket voor alle vragen, informatie en formulieren.
    - Creëren van een overzichtelijke digitale structuur met trefwoorden en organogram.
    - Inzetten op digitale communicatiekanalen (e-brief, website, sociale media).
    - Verhogen digitale geletterdheid inwoners
  - de **persoonlijke** dienstverlening te verbeteren:
    - Uitbreiden van openingsuren en naast werken op afspraak ook vrije momenten toelaten.
    - Garanderen van telefonische bereikbaarheid van diensten tijdens de kantooruren
    - Waarborgen van een klantvriendelijke houding bij alle medewerkers.
  - het aanstellen van een '**vliegende ambtenaar**' die specifieke doelgroepen bezoekt of mobiele diensten kan aanbieden in de dorpen en wijken.
  - We maken voor de burger duidelijk waar ze met welke vragen terecht kunnen en welk team voor wat verantwoordelijk is.
- We maken Dilbeek opnieuw een **aantrekkelijke werkgever** die competente medewerkers kan aantrekken én behouden door:
  - Talent proactief te benaderen: De gemeente moet niet enkel wachten op sollicitaties, maar ook actief op zoek gaan naar talentvolle individuen die een meerwaarde kunnen betekenen voor de organisatie.
  - Aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden te bieden: Een competitief salaris, extralegale voordelen en flexibele werkregelingen zijn belangrijke factoren om talent aan te trekken en te behouden.
  - Te focussen op competenties en vaardigheden: De juiste competenties en vaardigheden voor de functie, eerder dan het diploma, moeten centraal staan in het wervings- en selectieproces.
  - We tonen **respect** voor aanwezige **competenties** en kennis van medewerkers en zorgen dat ze fier kunnen zijn op het eigen geleverde werk door niet alle denk- en doewerk uit te besteden aan studiebureaus of andere externen.
  - De gemeente moet aandacht hebben voor de **gezondheid en het welzijn** van het personeel, o.a. door het aanbieden van initiatieven rond stresspreventie, burn-outpreventie en een ergonomische werkomgeving.
  - Investeren in **opleiding en ontwikkeling** en coaching van onze medewerkers met extra aandacht voor zij die rechtstreeks contact hebben met de inwoner
  - We volgen de doelstellingen van de teams en individuele medewerkers goed op. Zo weet iedereen ook goed wat er van hen verwacht wordt.
- We voltooien de **renovatie** van de Kasteelhoeve en het Koetshuis, maken werk van een toegankelijk **archief** en zorgen voor toegankelijke welzijnspunten ingebed in multifunctionele sites.

WONEN

Een huis én een thuis in Dilbeek

WIST JE DAT?

- Slechts 65% van de Dilbeekse inwoners woont al meer dan 10 jaar in de gemeente (74% in Vlaanderen) [1].
- De bebouwde oppervlakte is met 82,8% in Dilbeek zeer hoog t.o.v. het Vlaams Gemiddelde (75,4%) maar ook ten opzichte van de buurgemeenten (76,8%). Die oppervlakte gaat vooral naar wonen terwijl de ruimte voor welzijn en recreatie relatief beperkt is (4,8% tov 6,4% in Vlaanderen) [1].
- Een relatief groot deel van ons woningbestand dateert van tussen 1946 en 1981 (50,6% tov 39,8% in Vlaanderen) [1].
- We hebben relatief meer (half)open bebouwing en appartementen, maar minder gesloten bebouwing (18% vs 24% Vlaams) [1].
- 25,4% van de wooneenheden bestaat in 2023 uit appartementen, dat is een toename met 2,5% t.o.v. 2019 [1].
- Het aandeel inwoners dat sociaal huurt is in Dilbeek kleiner dan de helft van het gemiddelde in Vlaanderen. Het sociaal woningaanbod is met 4,6 sociale woningen per 100 huishoudens relatief laag (6 in Vlaanderen) [1].
- Elke gemeente in Vlaanderen kreeg een Bindend Sociaal Objectief (BSO) opgelegd om het sociaal woonaanbod te vergroten. Tegen 2025 moet Dilbeek een BSO van 285 woningen bereiken. In 2023 zijn nog maar 180 woningen gerealiseerd. [3].
- De mediaanprijs voor appartementen (265 000€) en huizen (400 000€) ligt een pak hoger dan gemiddeld in Vlaanderen (235 000€ en 315 000€) [1].
- De voorbije legislatuur
  - De sociale woningbouw is in Dilbeek volledig stilgevallen.
  - Er werd een bouwkompas ingevoerd dat bestaat uit een bouwtaak, een verordening kwaliteitsvol wonen (regels voor bouwen), een Woonomgevingsplan (waar mag welk type woning komen) en een projectlast (welke last leg je op aan projectontwikkelaars). Dit is een goed bedoeld instrument, maar bevat te veel regeltjes die wonen net duurder maken (15% volgens de Gecoro) en het geeft te weinig ruimte voor creatieve en verbindende projecten. In de wandelgangen wordt soms gezegd dat die kostprijsstijging net de bedoeling was van dit bestuur: “we willen enkel nog duurdere woningen en een rijker publiek”.
  - In verschillende projecten (RUP stationsomgeving, RUP Itterbeek dorp,...) wordt gekozen voor extra bouwlagen met ofwel een ongelukkige inplanting ofwel onvoldoende garanties op het behoud van groene ruimtes. Van sociale woningen is in geen enkel van deze projecten sprake.

Verkiezingsprogramma Denk Dilbeek

ZO ZIEN WIJ DE TOEKOMST

We streven naar een **duurzame, inclusieve, betaalbare en aangename** woonomgeving voor alle Dilbekenaren. Bij nieuwe projecten is onze eerste vraag aan een projectontwikkelaar steevast: "wat brengt jouw project bij aan (de leefbaarheid van) de buurt?". We willen dan ook bij elke toekomstige nieuwe ontwikkeling nagaan of deze ruimtelijk op zijn plaats is.

De gemeente moet **regisseur** zijn van een ruimtelijk woonbeleid dat deze doelstellingen nastreeft. Het actuele **bouwkompas** bevat te veel regeltjes die **wonen net duurder maken** en geeft **te weinig ruimte** voor creatieve en verbindende projecten. Het lokaal bestuur moet een **verscheidenheid** aan woonplaatsen vergunnen en mogelijk maken. Waar nodig kan de gemeente ook een **actieve** rol opnemen en, al dan niet in publieke-private samenwerking, zelf het heft in handen nemen om bepaalde **buurten op te waarderen** en maatschappelijk waardevolle projecten te realiseren.

Betaalbaarheid van wonen blijft een grote uitdaging. **Sociale woningen** zijn belangrijk om minder begoede inwoners de kans te geven in onze gemeente te blijven wonen. Wij pleiten voor meer **kleinschalige** sociale projecten in onze dorpskernen en willen de door Vlaanderen bepaalde norm voor sociale woningen, het Bindend Sociaal Objectief, halen. We kiezen ook voor een **actief leegstandsbeleid** om zo ook eigenaars te stimuleren om sociaal te verhuren. Want leegstaande woningen dragen (op termijn) bij aan het verloederen van buurten. We willen ook kansen geven aan **alternatieve en gemengde woonvormen** zoals cohousing, zorgwonen, singles-woningen,... die mensen verbinden en waar dankzij gedeeld gebruik van ruimte meer mogelijk is met minder middelen. Tegelijk zetten we in op de **verduurzaming van bestaande woningen** en stimulering van energiezuinige nieuwbouw op een sociaal rechtvaardige manier (zie thema klimaat).

De ruimte is schaars en de druk op onze kostbare open ruimte is groot. Daarom scharen we ons achter de geest van de bouwshift door **open ruimte** maximaal te vrijwaren en **kwalitatief** te verdichten in de dorpskernen. Daarbij kiezen we voor **dorpse architectuur** die bijdraagt aan de leefbaarheid van de buurt.

De woonbuurten maken we aangenaam door te **investeren in wijkvoorzieningen** zoals speelplekken, ontmoetingsruimtes en groen (zie thema

). Het woon- en ruimtelijke ordeningsbeleid heeft ook een grote impact op de **mobiliteit** (zie thema **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**) want het versterken van dorpskernen en het verweven van functies maakt een deel verplaatsingen niet meer nodig.

CONCRETE ACTIES

- Gemeente als **regisseur** en waar nodig **actor** in het woon- en ruimtelijke ordeningsbeleid
  - Aanpassen van het bestaande **bouwkompas** in functie van **betaalbaarheid**, nieuwe **woonvormen** en creatieve toekomstgerichte projecten.
  - **Open ruimte** maximaal beschermen.
  - Waar we **verdichten** kiezen we voor **dorpse architectuur** die woonkernen versterkt, het "dorpse DNA" helpt behouden en het visuele geheugen van de dorpen respecteert.
  - Inzetten op **gemengde** wijken met een diversiteit aan woningtypen en bewoners en een **verwevenheid** van functies.

- **Hoger** bouwen enkel op specifieke (goed ontsloten) plaatsen wanneer het project bijdraagt aan betaalbaar wonen of een ander maatschappelijk doel en er daardoor meer ruimte in de buurt groen blijft. Hoger bouwen om projectontwikkelaars ter wille te zijn, is voor ons niet aan de orde.
- Onderzoeken of een **onafhankelijke kwaliteitskamer** kan helpen om projecten te beoordelen op leefkwaliteit en inpasbaarheid.
- Een **actieve** rol spelen waar nodig via een gemeentelijk grond- en pandenfonds om bijvoorbeeld betaalbare woningbouw te stimuleren, multifunctionele projecten te realiseren en specifieke buurten op te waarderen (bvb. langs de N8). Dat kan o.a. door actief gebruik te maken van het gemeentelijke voorkeepsrecht.
- **Betaalbaar wonen**
  - Stimuleren **sociale woningbouw**: Ten volle gebruik maken van de nieuwe woonmaatschappij en het Bindend Sociaal Objectief (BSO) voor sociale huur- en koopwoningen behalen. Bij voorkeur doen we dit, indien haalbaar, via **kleinschalige projecten** in onze dorpskernen. Zo vermijden we te veel concentratie en verhogen we de leefbaarheid en de sociale mix in buurten.
  - **Leegstand aanpakken**: Een up-to-date leegstandsregister bijhouden, eigenaren actief benaderen en een krachtig en aanklampend leegstandsbeleid voeren. We zetten lang leegstaande panden liefst in voor sociale woonprojecten of als (pop-up)locatie voor startende ondernemers.
  - Jaarlijkse indexatie van de **huursubsidie** die inwoners kunnen krijgen die, in afwachting van de toewijzing van een sociale woning, huren op de private markt.
  - Onderzoeken **woonlastenverlaging** voor inwoners met een lager inkomen
- **Inclusief Wonen en Leefbaarheid**
  - Zorgen voor voldoende aangepaste en toegankelijke woningen voor ouderen en mensen met een beperking door **levensloopbestendig** bouwen en renoveren te stimuleren (zie ook Ouderenzorg).
  - **Gemengde woonvormen**: Woonprojecten ondersteunen die gericht zijn op intergenerationeel en inclusief samenwonen en de ontwikkeling van gemeenschappelijke woonvormen zoals cohousing en woongroepen stimuleren. Dit mogelijk maken in de regelgeving.
  - Kennisuitwisseling en advies faciliteren voor coöperatieve woonprojecten.
  - Actieve rol spelen door zulke projecten mee op te nemen in (publiek-private) ontwikkelingen.

MOBILITEIT

Autobestuurders, voetgangers & fietsers die elkaar (graag) zien

WIST JE DAT?

- Maar 18% van de inwoners neemt minstens wekelijks de fiets bij korte afstanden. Dat ligt 25% onder het Vlaamse gemiddelde en 9% onder het gemiddelde in Halle-Vilvoorde. Ook de vrijetijdsverplaatsingen gebeuren nog te weinig met de (elektrische) fiets (22% tov 45% in Vlaanderen) [1].
- Slechts 34% tevreden is over de staat van de voetpaden (tov 47% in Vlaanderen), slechts 37% het veilig vindt om in Dilbeek te fietsen (tov 49% in Vlaanderen) en slechts 32% het voor kinderen veilig vindt om zich naar school te verplaatsen (tov 41% in Vlaanderen) [1].
- 23% van de Dilbekenaren gebruikt het openbaar vervoer om naar het werk te gaan, slechts 10% de fiets [1].
- Slechts 20% vindt dat er voldoende fietsstallingen zijn. [1].
- 51% van de deelnemers aan de burgerbevraging plaatsten mobiliteit in hun top 5 van beleidsprioriteiten voor de komende jaren. 71% zegt dat we om mensen te laten kiezen voor fietsen en stappen er vlotte en veilige verbindingen voor fietsers en voetgangers nodig zijn tussen verschillende locaties [2].
- 38% van de deelnemers aan de burgerbevraging wil dat we inzetten op aangepast vervoer voor Dilbeekse senioren om zich gemakkelijk te kunnen verplaatsen [2].
- de voorbije legislatuur
  - De inhaalbeweging voor fietspaden, opgestart in de vorige legislatuur, werd voortgezet
  - Dilbeek verloor een busverbinding langs de Lenniksebaan en een busverbinding op zondag in Sint-Ulriks-Kapelle.
  - Dankzij het protest van onze raadsleden werd het plan voor een grote keerlus bij afrit 13 ingetrokken.
  - Ondanks de vernieuwing van heel wat straten, laat de toegankelijkheid voor minder mobiele mensen nog vaak te wensen over.

ZO ZIEN WIJ DE TOEKOMST

Denk Dilbeek kiest voor een **sturend mobiliteitsbeleid** dat focust op drie prioriteiten: **verkeersveiligheid**, **duurzaamheid** en **bereikbaarheid**.

Verkeersveiligheid is een absolute prioriteit, met een focus op veilige schoolomgevingen en leefbare dorpskernen. Het **STOP**-principe is onze leidraad bij een slimme inplanning van mobiliteitsbeleid, zodat de prioriteit eerst naar Stappen, dan Trappen (fiets), vervolgens Openbaar vervoer en dan pas naar Personenwagens gaat. We verhogen de veiligheid door uitgebreide **sensibilisering** en preventie; **infrastructurele ingrepen** en tot slot **handhaving**.

We maken verder de shift naar **duurzame mobiliteit** door het stimuleren van actieve vervoersmodi zoals wandelen en fietsen, het optimaliseren van het openbaar vervoer en faciliteren van deel- en elektrische wagens (zie ook thema klimaat). Het overgrote deel van de Dilbeekse kinderen woont op

wandel- of fietsafstand van de school. We willen de vicieuze cirkel waarbij ouders kinderen met de auto brengen uit vrees voor het drukke autoverkeer, doorbreken. We blijven dus investeren in **veilige schoolroutes** en **fietspaden** zodat rond elke school tegen 2030 veilige verbindingen bestaan.

Daarbij verliezen we de **bereikbaarheid en toegankelijkheid** niet uit het oog. We willen waarborgen dat iedereen zich vlot en efficiënt kan verplaatsen, ongeacht leeftijd of fysieke mogelijkheden. We zorgen dat onze dorpskernen vlot bereikbaar zijn met het openbaar vervoer dankzij een nieuwe **bus-lus**. We blijven ook **sociaal vervoer** ondersteunen. En we verliezen de **voetpaden** en **trage wegen** niet uit het oog die te vaak in slechte staat zijn.

Mobiliteit is niet los te zien van **ruimtelijke ordening** en de inrichting van de openbare ruimte en **publieke infrastructuur**. De duurzaamste verplaatsing is immers degene die niet moet gebeuren. In de thema's wonen en infrastructuur en openbare ruimte gaan we verder in op hoe we onze wijken en dorpen willen herwaarderen met aandacht voor groen, ontmoetingsplekken en een aangename leefomgeving.

Ook in dit thema is **samenwerking** en heldere en transparante **communicatie** van cruciaal belang. Heel wat plannen zijn enkel mogelijk na goed overleg met onze inwoners en in samenwerking met buurgemeenten, de Lijn, NMBS/Infrabel en andere relevante stakeholders.

CONCRETE ACTIES

- **Veilige Schoolomgevingen**
  - **Infrastructuur:** Aanleg en verbetering van voetpaden, fietspaden en trage wegen rond scholen. Tegen 2030 moet elke Dilbeekse (kleuter- en lagere) school, in een omtrek van 3 tot 5 km, veilige verbindingen hebben.
  - **Verkeersveiligheid:** Invoeren van snelheidsbeperkende maatregelen, fiets- en schoolstraten en veilige oversteekplaatsen.
  - **Sensibilisering:** Bevorderen van 'Met de fiets of te voet naar school'-acties en educatieve programma's.
- **Stimuleren van Actieve Vervoersmodi:**
  - **Fietspaden:** Uitbreiding en verbetering van het fietspadennetwerk, met een focus op veilige en comfortabele verbindingen. De Stationsstraat en Schepdaalstraat zijn nog ontbrekende schakels. Een goede aansluiting op bovenlokale fietssnelwegen en openbaar vervoersknooppunten is daarbij cruciaal. En we onderzoeken veilige fietsoversteken over de Ninoofsesteenweg.
  - **Trage Wegen:** In kaart brengen, opwaarderen, ontsluiten én onderhouden van het trage wegennetwerk.
  - **Sensibilisering:** Organiseren van autoluwe zondagen, deelname aan campagnes,...
  - **Overdekte fietsenstallingen** bij belangrijke activiteitencentra.
- **Toegankelijke voetpaden:**
  - Iedereen kent wel een plaats waar **voetpaden** niet optimaal zijn of zelfs onveilig zijn. We kunnen niet overal wachten op het herstellen van de totale infrastructuur van weg, riolering, fiets- en voetpad. Daar waar nodig willen we prioriteit geven aan het herstellen van voetpaden zodat zowel een kind van 8 als een senior van 80 zich comfortabel voelt.
  - We schakelen minder mobiele **ervaringsdeskundigen** in bij de evaluatie van bestaande toestanden en het uittekenen van nieuwe infrastructuur.

Verkiezingsprogramma Denk Dilbeek

- **Openbaar Vervoer als Volwaardig Alternatief**
  - **Verbeterd Aanbod:** In samenwerking met De Lijn, ijveren voor betere verbindingen, met frequenter busvervoer én een bus-lus tussen de dorpskernen, wijken en mobi-punten.
  - **Treinstation Schepdaal:** we willen aandringen op de realisatie van een treinstation in Schepdaal en in partnerschap goede afspraken maken voor de omgeving.
  - **Mobipunten:** Aanleggen van Mobipunten als knooppunten voor verschillende vervoersmodi (fiets, bus, deelauto's).
  - Ondersteunen **sociaal vervoer-initiatieven** (verfijning vrijwillige vervoersdienst,...)
- **Verkeersleefbaarheid in Dorpskernen:**
  - **Verkeerscirculatie:** Waar nodig werken we circulatieplannen uit om **sluipverkeer** en **zwaar verkeer** te weren op voorwaarde dat ze geen loutere verschuiving veroorzaken van het verkeer naar andere straten en buurten.
  - **Snelheidsbeperking:** handhaven van zone 30 in alle dorpskernen en slimme zones 30 in schoolomgevingen (bij start en einde school).
  - **Parkeerbeleid:** Implementeren van een duurzaam parkeerbeleid met een focus op parkeren op wandelafstand van de kern, en het voorzien van voldoende parkeergelegenheid voor minder mobiele inwoners dichtbij in functie van de plaatselijke noden.
  - We vernieuwen de **dorpskernen** (Kapelle, Itterbeek, Schepdaal, Groot-Bijgaarden) in nauw overleg met de inwoners
- **Herinrichting Ninoofsesteenweg en afrit 13**
  - We volgen de herinrichting van afrit 13 en de N8 op de voet en waken in overleg met de aanliggende wijken over de leefbaarheid en bereikbaarheid. Ook afrit 12 en 14 verliezen we niet uit het oog.
  - We gaan actief in overleg met de hogere overheden om de verwaarloosde stukken van de **Ninoofsesteenweg** (o.a. in Schepdaal) eindelijk opnieuw in te richten. Daarbij willen we veilige voet- en fietspaden en groen waar mogelijk, maar we waken ook over de doorstroming op die grote as, en de leefbaarheid en bereikbaarheid van de aanliggende wijken.
- **Communicatie & Participatie:**
  - **Bewustmaking:** Sensibiliseren van inwoners over de voordelen van duurzame mobiliteit en de principes van het STOP-principe.
  - **Participatie:** Actief betrekken van inwoners, scholen en verenigingen bij de ontwikkeling en uitvoering van mobiliteitsplannen.
  - **Informatie:** Duidelijk communiceren over geplande wegenwerken, mobiliteitsingrepen en alternatieven voor de auto.
- **Handhaving**
  - Als sluitstuk van een mobiliteitsbeleid moet je ook zorgen dat de **regels** worden **nageleefd**. Naast de inzet van onze GAS-ambtenaren en veiligheidsdiensten kunnen (mobiele) camera's op specifieke locaties en tijdstippen ondersteuning bieden.

VEILIGHEID

Dichter bij de burger, voor een veiliger Dilbeek

WIST JE DAT?

- 6% van de inwoners voelt zich onveilig in de buurt wat overeenkomt met het Vlaamse gemiddelde [1].
- Het aantal verkeersongevallen met doden of gewonden ligt relatief laag t.o.v. Vlaanderen [1].
- Het aantal GAS-boetes nam enorm toe de voorbije jaren. Vooral GAS1 (o.a. sluikestort, 308 in 2023) en GAS 4 (parkeren én vooral trajectcontrole Kattebroek, 29.292 in 2022 en 20.582 in 2023). [4]
- Er is een buurtinformatienetwerk (BIN) voor elke deelgemeente.
- In de burgerbevraging geven burgers aan dat een groter gevoel van veiligheid kan bereikt worden door in te zetten op openbare reinheid, een sterke wijkwerking (sociale cohesie en belangrijke rol wijkagent) en een focus op verkeersveiligheid. [2]
- Dilbeek betaalt een relatief grote financiële bijdrage aan haar politiezone (169,85€/inwoner in 2023) t.o.v. vergelijkbare gemeenten (118,71€ in Halle, 116,83€ in Asse, 114,21€ in Sint-Pieters-Leeuw) [5]

ZO ZIEN WIJ DE TOEKOMST

Denk Dilbeek wil ook dat de politie **uniek dichtbij** is voor onze inwoners. Iedereen zou de wijkagent van zijn/haar buurt moeten kennen zodat die ook een laagdrempelig aanspreekpunt kan vormen voor alle veiligheidsvragen.

We gaan ook voor een politie die **proactief** werkt aan de veiligheid in alle wijken en dorpen van Dilbeek en nauw **samenwerkt** met andere gemeentelijke diensten, sociale organisaties en de inwoners. We pakken criminaliteit en overlast uiteraard aan. **Camera's** gericht inzetten kunnen bijdragen tot een veiligere gemeente. We gaan hier wel voorzichtig mee te werk. We passen voor een cultuur waarbij je permanent in de gaten wordt gehouden.

Onze huidige kleine **politiezone** kan niet alle uitdagingen alleen aan. Tegelijk leveren we financieel vandaag een veel grotere bijdrage dan vergelijkbare gemeenten. Dankzij schaalvergroting via een **fusie van politiezones** kunnen we meer doen voor onze inwoners met dezelfde middelen. De ruimte die vrijkomt willen we **wijkgericht** inzetten want in een groter geheel dreigt er anders te veel afstand te ontstaan tot onze inwoners. Een sterkere **wijkwerking** zal ons helpen om de subjectieve en objectieve veiligheidsbeleving in alle wijken en dorpen van Dilbeek te verhogen.

Voorkomen is beter dan genezen, ook in het veiligheidsbeleid. We willen daarom meer inzetten op **preventie** en sensibilisering. Daar kunnen **wijkwerkers** een belangrijke rol in spelen als verbindende factor in nauwe samenwerking met een wijkgerichte politiewerking. Voor ons is het dus én-én en geen keuze tussen wijkwerking en een wijkgerichte politie. En ook onze inwoners kunnen via **Buurt Informatie Netwerken** een waardevolle rol spelen.

Verkiezingsprogramma Denk Dilbeek

CONCRETE ACTIES

- **Fusie politiezones**
  - Fusie met naburige politiezones om de efficiëntie en dienstverlening te verbeteren zodat we meer kunnen doen met dezelfde middelen.
  - In de nieuwe organisatie moet er extra aandacht gaan naar wijkwerking en bereikbaarheid.
- **Wijkgerichte politie en inzet wijkwerkers.**
  - Wijkagenten tijd geven om te investeren in hun wijk, de bewoners te leren kennen en een vertrouwensband op te bouwen.
  - De wijkagent positioneren als centraal aanspreekpunt voor alle veiligheidsproblemen en veiligheidsvragen van bewoners.
  - Inschakelen van extra wijkwerkers of buurtsignaalgevers als verbindende factor in nauwe samenwerking met een wijkgerichte politiewerking.
  - Stimuleren van regelmatige wijkoverleg en -consultaties door wijkagenten, in samenwerking met het gemeentebestuur en bewoners.
  - Kleine wijkkantoren geïntegreerd in multifunctionele infrastructuur kunnen bijdragen tot een toegankelijke politiewerking en zijn dus zeker het onderzoeken waard.
  - Samenwerken met onze inwoners via goed ondersteunde **Buurt Informatie Netwerken** (BIN).
- **Samenwerking bevorderen**
  - De samenwerking met welzijnsorganisaties intensifiëren om sociale problemen aan te pakken en te voorkomen dat ze escaleren.
- **Preventie**
  - Investeren in een breed preventiebeleid, met een focus op onderwijs, tewerkstelling, buurtwerking en jeugdwerking.
  - Actief sensibiliseren rond diefstalpreventie, brandpreventie, drugspreventie,...
  - Vrijwilligers inschakelen als adviseurs bij preventiecampagnes.
- **Terugdringen van criminaliteit en overlast in de gemeente.**
  - Kordaat optreden tegen alle vormen van criminaliteit en overlast, van sluikstorten tot ernstigere misdrijven.
  - Gerichtte acties opzetten tegen sluikstorten, foutparkeren, snelheidsovertredingen en vandalisme.
  - Inzetten van (mobiele) camerabewaking op specifieke locaties en tijdstippen, na afweging van noodzaak en privacy.
- We verdedigen de belangen van Dilbeek binnen de **brandweerzone** met vuur met aandacht voor korte aanrijtiden en het statuut van de vrijwilligers.

DIVERSITEIT & INTEGRATIE

Verschillende kleuren, één gemeenschap!

WIST JE DAT?

- 33% van de inwoners positief staat t.o.v. diversiteit (39% neutraal) en meer dan de helft van de inwoners vindt het zinvol om ontmoetingsactiviteiten tussen mensen van verschillende achtergronden te organiseren. [1]
- Bij slechts 35,5% van de borelingen is de taal van de moeder het Nederlands, in 47,8% is dat het Frans [1].
- Er wordt veel verhuisd van en naar Dilbeek (134 van of naar per 1000 inwoners elk jaar, t.o.v. 118,6 in Vlaanderen) net als in onze buurgemeenten [1].
- 40,8% (15,6% uit EU) van onze inwoners is van buitenlandse herkomst, een stuk meer dan in Vlaanderen (26,3%) maar vergelijkbaar met buurgemeenten [1].
- Het aantal cursisten voor Nederlandse lessen in Dilbeek blijft stabiel (500-600 per jaar).
- Om niet-Nederlandstaligen Nederlands te helpen leren, vindt 42% van de deelnemers aan de burgbevraging dat we duidelijke informatie moeten geven over opleidingen en oefenkansen. 35% kiest in hun top 3 voor een vrijwilligerswerking waarbij mensen kunnen oefenen [2].

ZO ZIEN WIJ DE TOEKOMST

Denk Dilbeek vertrekt vanuit een fundamenteel **respect** voor elke persoon. We focussen op **verbinding** en **solidariteit**. We handelen in het algemeen belang, voor elke Dilbekenaar, zonder onderscheid. We omarmen de groeiende **diversiteit** in onze gemeente en willen alle inwoners meetrekken in ons verhaal. Een open, verdraagzame en inclusieve gemeente waar iedereen zich welkom en gerespecteerd voelt, ongeacht hun achtergrond.

Daarom gaan we met respect **in dialoog met iedereen**. Die dialoog maken we mogelijk door actief in te zetten op de kennis van onze **taal**. Het **Nederlandstalige karakter** willen we bevorderen op een manier die motiveert in plaats van uitsluit. We sensibiliseren dus inwoners en organisaties rond het belang van het Nederlands als gemeenschappelijke taal en respecteren natuurlijk de taalwetgeving maar tonen ook respect voor meertaligheid.

We gaan voor een **warme, gastvrije** en **inclusieve** gemeente waar elke Dilbekenaar, ongeacht zijn of haar achtergrond, zich thuis voelt en volwaardig kan deelnemen aan de samenleving.

We zetten **actief** in op **participatie** en **integratie**: nieuwkomers worden aangemoedigd om actief deel te nemen aan het maatschappelijk leven en deel te worden van de Dilbeekse gemeenschap via taalverwerving en in partnerschap met o.a. onze verenigingen en scholen.

Verkiezingsprogramma Denk Dilbeek

CONCRETE ACTIES

- **Warm, efficiënt en persoonlijk onthaal en begeleiding voor nieuwkomers:**
  - **Verbeteren onthaalwerking:** De gemeente moet de onthaalwerking voor nieuwkomers versterken waarbij ze wegwijs worden gemaakt in de gemeentelijke administratie, diensten (praktische zaken, scholen, vrije tijd, politie...) en het lokale verenigingsleven. Anderstalige nieuwkomers motiveren we ook richting lessen Nederlands.
  - **Inschakelen van professionele 'toeleiders in diversiteit'** die nieuwkomers ondersteunen bij praktische zaken en hen in contact brengen met de juiste instanties.
  - **Betrekken van buurtcomités:** Buurtcomités en -netwerken kunnen een belangrijke rol spelen bij het verwelkomen van nieuwe inwoners en het creëren van een gastvrije sfeer in de wijken. Waarom geen wijkbuddy inzetten om hen op weg te zetten en eventuele nieuwe noden of interesses te detecteren?
- **Bevorderen van de Nederlandse taal:**
  - We doen sterker beroep op de **expertise** van vzw 'de Rand' om ons beleid verder te professionaliseren. En ook goede voorbeelden uit Brussel (Huis van het Nederlands, Foyer, ...) kunnen ons inspireren.
  - Sterker investeren in **cursussen Nederlands** en ze ook toegankelijker maken. We werken de wachtlijsten volledig weg.
  - Taal leren in de praktijk: inwoners en **verenigingen** worden aangemoedigd om anderstaligen actief te betrekken en zo oefenkansen Nederlands te bieden.
- **Versterken van de sociale cohesie:**
  - **Stimuleren van ontmoeting en interactie:** De gemeente organiseert activiteiten die inwoners van verschillende achtergronden samenbrengen en de dialoog bevorderen.
  - **Bestrijden van discriminatie en racisme:** De gemeente voert een actief beleid tegen alle vormen van discriminatie en bevordert een inclusieve samenleving waar iedereen zich gerespecteerd voelt.
- **Samenwerking met relevante partners:**
  - **Scholen** spelen een belangrijke rol bij de integratie van kinderen en hun ouders. We werken samen en geven extra steun aan scholen voor projecten die de kennis van de Nederlandse taal, intercultureel begrip en sociale cohesie bevorderen. We blijven ook onthaalklassen voor anderstalige nieuwkomers organiseren.
  - We werken samen met **welzijnsorganisaties** om de noden van kwetsbare groepen binnen de diverse bevolking te identificeren en aan te pakken.
  - We kijken ook eens over het muurtje. We willen ervaringen en best practices uitwisselen met andere gemeenten om te leren van elkaars aanpak rond diversiteit en integratie.

ENERGIE & RUST

Denk Dilbeek gaat voor een gemeente vol **energie** die bruist van activiteit maar waar ook ruimte en tijd is voor **rust**. We hebben aandacht voor de specifieke noden en wensen van elke **leeftijdsgroep** maar leggen ook de aandacht op wat ons allemaal verbindt.

We willen elke groep een **toegankelijk en divers vrijetijdsaanbod** bieden, ongeacht hun achtergrond of talenten. Onze **verenigingen** en **vrijwilligers** spelen daarin een cruciale rol. Zij zijn voor Denk Dilbeek volwaardige **partners** en verdienen al onze steun.

Denk Dilbeek wil investeren in **infrastructuur** en de **ondersteuning** van verenigingen versterken in plaats van afbouwen. We stimuleren **samenwerking**, structureel en via projecten en kiezen zo veel mogelijk voor **multifunctionele** infrastructuur. We zetten eindelijk stappen om de masterplannen voor **Keperenberg** en **Caerenbergveld** te realiseren, grote en kleine **speelruimtes** te creëren en te zorgen voor nieuwe **jeugdlokalen** voor Chiro Kapelle en Scouts Alena.

We zetten in op **cultuur- en sportparticipatie** om zoveel mogelijk inwoners te bereiken en brengen de vrije tijd ook naar de buurt. We maken Dilbeek weer een **voortrekker** en schakelen onze **groene recreatie**, lokaal **erfgoed** en een levendig cultureel aanbod in als toeristische troeven.

Denk Dilbeek wil **bruisende** en **levendige** dorpen en wijken door **ontmoetingsruimtes** te creëren waar mensen kunnen samenkomen. Die voorzieningen zetten we zoveel mogelijk in de buurt zodat we niet voor elke activiteit een verplaatsing moeten maken. Zo versterken we de sociale cohesie en is er ook een gunstig effect voor het lokale economische leven.

We willen in elke buurt **veilige, groene en toegankelijke publieke ruimtes** die aantrekkelijk zijn om in te vertoeven voor alle leeftijden. Maar ook plaatsen waar inwoners tot **rust** kunnen komen. We maken werk van een echt **zitbanken-plan** en verliezen onze **begraafplaatsen** niet uit het oog. De schaarse **natuur** willen we koesteren met aandacht voor biodiversiteit, ons bomenbestand en onze waterlopen.

Denk Dilbeek wil een **schone, groene en aantrekkelijke openbare ruimte**. We schakelen daarom een versnelling hoger in het structureel **onderhoud** van de openbare ruimte, rekening houdend met **duurzaamheid**. We gaan actief de strijd aan met **zwerfvuil** door sensibilisering, aangepaste infrastructuur en handhaving en gaan op zoek naar een nieuw evenwicht rond openbare **vuilbakjes** om onze omgeving netjes te houden.

Dilbeek moet terug voortrekker worden in het **afvalvoorkomingsbeleid** met extra inzet op thuis- en wijkcomposteren. We houden de afvalophaling en het containerpark wel betaalbaar zodat het sluikestorten niet toeneemt. Rond al deze onderwerpen zetten we in op samenwerking, met onze inwoners, verenigingen en buurgemeenten, want **samen kunnen we meer!**

Verkiezingsprogramma Denk Dilbeek

JONG & OUD

Samen jong, samen oud, samen Dilbeek

WIST JE DAT?

- De grijze druk (verhouding aantal 65+inwoners versus 20-64-jarigen) is in Dilbeek vergelijkbaar met Vlaanderen (37,3% versus 36.8%) maar hoger dan in buurgemeenten (33.7%). De verhouding 80+ versus 65+ is dan weer hoog (33% tov 28,8% in Vlaanderen). Die grijze druk zal nog toenemen (prognose 42,2% in 2040) [1].
- Maar vooral de groene druk (verhouding aantal inwoners jonger dan 19 versus 20-64-jarigen) is hoog (43.5%) ten opzichte van Vlaanderen net als in de buurgemeenten. Die groene druk zal nog toenemen (prognose 44,3% in 2040) [1].
- 29,4% van de huishoudens bestaat uit 1 persoon, 31,1% uit 2 personen. Dat is lager dan het Vlaamse gemiddelde (33,1% en 34%) [1].
- Volgens 50% van de deelnemers aan de burgerbevraging moeten we voor kinderen en jongeren vooral inzetten op voldoende infrastructuur (speelpleinen, lokalen,...) [2].

ZO ZIEN WIJ DE TOEKOMST

Elke **leeftijdsgroep** heeft specifieke noden en wensen, maar of je nu jong of wat ouder bent, we delen ook heel wat. Doorheen ons programma zijn acties **verweven** die inwoners van alle leeftijden moeten aanspreken en verbinden. De **concrete acties** zijn dan ook in andere thema's terug te vinden. Onze belangrijkste accenten per leeftijdsgroep lijsten we hier nog eens op.

Voor onze **kinderen** willen we het verschil maken met voldoende kwaliteitsvolle **kinderopvang** en brede **scholen** (zie thema Kinderopvang en thema onderwijs), hen alle **speelruimte** bieden en **sport-, cultuur- en jeugdverenigingen** die inzetten op **jeugdwerking** ondersteunen (thema vrije tijd). We zorgen voor een veilige **mobiliteit** om al deze locaties te bereiken (thema mobiliteit) en aangepaste **infrastructuur**. En **kinderarmoede** heeft geen plaats in onze gemeente (zie thema armoede).

Ook **jongeren** willen we alle kansen geven om zich te ontplooien en hun dromen waar te maken. We nemen ze serieus als partners voor ons beleid. We geven ze letterlijk en figuurlijk (publieke) **ruimte** om samen te komen, te ontspannen en zich uit te leven (thema's vrije tijd en natuur & openbare ruimte). We zorgen voor een **bruisend en inclusief jeugdbeleid** dat hen een stem geeft in het beleid (thema participatie) en hen aanmoedigt om hun eigen initiatieven te ontwikkelen met ruimte voor experiment en creativiteit. We zorgen voor **gevarieerd en toegankelijk vrijetijdsaanbod** zodat iedereen wel ergens aansluiting kan vinden (thema vrije tijd). We hebben ook aandacht voor hun **mentaal welzijn** (zie thema welzijn en gezondheid).

Gezinnen en alleenstaanden geven we kansen om in Dilbeek te blijven **wonen** dankzij een woonbeleid dat meer inzet op **betaalbaarheid** (thema wonen). We zorgen voor aangename **woonomgevingen** (thema wonen en infrastructuur en openbare ruimte) en vlotte en veilige

mobiliteit (thema mobiliteit) en een gevarieerd aanbod aan **ontspanningsmogelijkheden** in hun vrije tijd (thema vrije tijd). Wie het fysiek, mentaal of financieel moeilijk heeft, geven we een duwtje in de rug via een **welzijnsbeleid** op maat (thema's welzijn & gezondheid en armoede). We steunen een bloeiende **lokale economie** en helpen inwoners aan **werk** (thema economie & werk).

Voor **senioren** leggen we het accent op **ontmoetingsmogelijkheden** om sociale contacten te bevorderen (thema's vrije tijd en welzijn) in de strijd tegen vereenzaming. We zorgen dat die activiteiten vlot en veilig te **bereiken** zijn (thema mobiliteit) en denken na over aangepaste en toegankelijke **woon- en leefomgevingen** (thema's Wonen en Infrastructuur en openbare ruimte). En natuurlijk zetten we in op **zorg** en **welzijn** via zorgzame buurten (thema welzijn) en de hele waaier aan ondersteuningsmogelijkheden tot en met een modern en multifunctioneel eigen woonzorgcentrum Breugheldal (thema ouderenzorg). **Seniorenverenigingen** en een actieve **seniorenraad** verdienen daarbij luisterend oor en alle steun als echte partners voor het beleid (thema Participatie). We steunen ook initiatieven die de **digitale kloof** helpen overbruggen zoals computer- en smartphonelessen.

VRIJE TIJD

Samen zijn in je vrije tijd houdt Dilbeek samen en gezond

WIST JE DAT?

- 57% van de inwoners is lid van een vereniging [1].
- Dilbekenaren bewegen meer dan gemiddeld actief, 56% doet wekelijks aan sport en 58% zegt van sportvoorzieningen in eigen gemeente gebruik te maken (49% in Vlaanderen) [1].
- Dilbekenaren nemen meer dan gemiddeld deel aan cultuur in eigen gemeente [1].
- Slechts 39% is tevreden over jongerenvoorzieningen (tov 50% in Vlaanderen) en slechts 43% over de speelplekken voor kinderen (tov 62% in Vlaanderen). Slechts 38% vindt dat er genoeg activiteiten zijn voor jongeren (tov 44% in Vlaanderen) [1].
- Het aantal amateurkunstorganisaties is relatief laag [1].
- De sporthal in Schepdaal en in Itterbeek (reeds afgebroken) zijn een halve eeuw oud en beantwoorden niet meer aan de hedendaagse normen. Ook het gemeentelijk zwembad Dilkom is even oud en heeft onvoldoende capaciteit voor de noden van scholen en sport- en recreatieve zwemmers.
- 40% van de min 35-jarigen plaatsen 'Cultuur en vrije tijd' en 'Sport en beweging' in hun top 5 van beleidsprioriteiten voor de komende jaren in de burgerbevraging [2]. 53% wil dat we op vlak van vrije tijd vooral inzetten op een gevarieerd aanbod en 37% op de toegankelijkheid van dat aanbod. Om mensen meer te helpen sporten en bewegen geeft 46% dat we moeten zorgen voor voldoende kwalitatieve sportinfrastructuur en mogelijkheden om ook individueel te sporten.
- In de voorbije legislatuur
  - De gemeentelijke vzw's in de vrijetijdssector werden afgeschaft waardoor de verenigingen en vrijwilligers na bijna 50 jaar mee besturen, op straat werden gezet. Er is dus geen structurele inspraak meer in het beleid.
  - De huurtarieven voor gemeentelijke lokalen zijn fors opgetrokken waardoor bijvoorbeeld toneelverenigingen in de financiële problemen komen. Een bedrijf van buiten Dilbeek betaalt nu evenveel als een inwoner van Dilbeek.
  - In het nieuwe subsidiereglement daalt het budget voor de basissubsidie van verenigingen de volgende jaren met 25% waardoor sommigen het met duizenden euro's minder moeten doen.
  - Er werden honderdduizenden euro's uitgegeven aan studies voor de vrijetijd-site op Keperenberg, maar de uitvoering werd geschrapt. En andere keuzes maken het uitbouwen van een echte multifunctionele site nu moeilijker.
  - De plannen voor de bouw van nieuwe chirolokalen in Kapelle werden geschrapt, net als die voor het gemeentelijk archief met ruimte voor roerend erfgoed.

ZO ZIEN WIJ DE TOEKOMST

Onze **verenigingen** en **vrijwilligers** laten Dilbeek bruisen en geven ons **vrijtijdsbeleid** mee vorm. Zij zijn voor Denk Dilbeek volwaardige **partners** en verdienen al onze steun. De dromen van verenigingen zijn voor ons niet megalomaan, maar van levensbelang om onze gemeente actief én ontspannen te houden.

Denk Dilbeek wil bouwen aan een (ook financieel) **toegankelijk** en **divers** vrijetijdsaanbod voor alle inwoners, van jong tot oud, ongeacht hun achtergrond of talenten. We willen opnieuw **investeren in infrastructuur** en de **ondersteuning van verenigingen** versterken in plaats van afbouwen. We herbekijken dan ook de nieuwe **subsidie- en huurreglementen** die hun werking financieel moeilijker maken.

We stimuleren **samenwerking**, structureel en via **projecten** en voorzien daarvoor extra middelen. We kiezen zoveel mogelijk voor **multifunctionele infrastructuur** waar verschillende verenigingen en actieve Dilbekenaren samenkomen en ruimte efficiënt wordt gebruikt. In elke wijk of dorp willen we een **ontmoetingsruimte** waar mensen kunnen samenkomen. We zetten eindelijk stappen om de masterplannen voor **Keperenberg** en **Caerenbergveld** te realiseren, grote en kleine **speelruimtes** te creëren en te zorgen voor **nieuwe jeugdlokalen** voor Chiro Kapelle en bekijken ook de noden van Chiro Don Bosco, Scouts Alena en Chiro Iris. En ook de **bestaande verouderde infrastructuur** krijgt waar nodig een flinke opknapbeurt. We denken ook na hoe we **nieuwe vrijetijdsactiviteiten**, zoals een techniekacademie, kunnen aantrekken en organiseren om zo ook nieuwe doelgroepen te bereiken.

We zetten in op **cultuur- en sportparticipatie** om zoveel mogelijk inwoners te bereiken. Onze bibliotheek en cultuurcentrum moeten weer **voortrekkers** worden in de regio en een **broedplaats** voor artistieke expressie in al haar vormen, maar ook voldoende **dichtbij** zijn voor alle inwoners door actief te zijn in onze dorpen en wijken. Ons roerend én onroerend **erfgoed** willen we waarderen, ontsluiten en waar nodig een waardevolle (her)bestemming geven. Zo staat een toekomst voor het trammuseum in Schepdaal en het Castelhof op onze agenda. En ook sportbeleving brengen we dichterbij via **fiets-, loop- en wandelroutes** die onze gemeente doorkruisen en **multisportveldjes** in de buurt.

Dilbeek moet zich ook profileren als een aantrekkelijke **toeristische bestemming** in de Vlaamse Rand rond Brussel, met een focus op groene recreatie, lokaal erfgoed en een levendig cultureel aanbod.

CONCRETE ACTIES

- **Vrijwilligers**
  - **Vrijwilligerswerk stimuleren en ondersteunen:** we erkennen en waarderen de inzet van inwoners in het vrijwilligerswerk en bieden hen de nodige ondersteuning zowel organisatorisch (opleiding, vraag en aanbod bij elkaar brengen,...) als logistiek (materiaal, lokalen,...).

Verkiezingsprogramma Denk Dilbeek

- **Verenigingen**
  - Het budget voor **subsidies** die de **basiswerking** van verenigingen ondersteunen, herstellen. We kiezen voor een open systeem waar verenigingen zeker zijn van waar ze op kunnen rekenen (waarde van een punt) en niet in concurrentie moeten treden met anderen. De vermindering van de subsidies met 25% draaien we terug.
  - We belonen en bevorderen **samenwerking** en **nieuwe projecten** met een apart **projectbudget** onafhankelijk van de basissubsidies.
  - We herzien de **huurprijzen** voor gemeentelijke lokalen en terreinen zodat de prijzen opnieuw haalbaar worden voor verenigingen die het door die tarieven nu financieel moeilijk hebben (bijvoorbeeld toneelverenigingen). We maken daarom een onderscheid tussen repetities/trainingen/... en winstgevende activiteiten, maar vinden ook dat inwoners van Dilbeek voordeliger moeten kunnen huren dan commerciële bedrijven.
  - Investeren in een centraal **aanspreekpunt** waar verenigingen terecht kunnen voor alle vragen, van evenementenorganisatie tot vrijwilligerswerk.
  - We **vereenvoudigen** de procedures voor het aanvragen van evenementen, met korte doorlooptijden en we bieden **logistieke** ondersteuning (uitleendienst) en **opslagruimte**.
  - Het inventariseren van de **infrastructurele noden** van verenigingen, zoals repetitieruimtes en opslagplaatsen, en hierop inspelen.
  - Ondersteuning bieden bij **communicatie** en **promotie** van activiteiten. De uit-kalender volstaat hiervoor niet.
- **Multifunctionele Infrastructuur en ontmoetingsruimtes:**
  - **Masterplan Keperenberg-Caerenbergveld:** Volledige realisatie van het (oorspronkelijke) masterplan met ruimte voor sport, cultuur, jeugd, senioren en ontmoeting.
  - **Renovatiwerken:** Opfrissen van bestaande zalen en verbeteren van de algemene kwaliteit en voorzieningen.
  - **Creatieve ruimtes:** Creëren van creatieve (pop-up) ruimtes, bijvoorbeeld als sluitstuk voor de renovatie van Castelhof.
  - **Openstellen schoolinfrastructuur:** Openstellen van schoolinfrastructuur na schooltijd en tijdens vakanties voor verenigingen en andere initiatieven.
  - **Ontmoetingsruimtes:** We willen in elke wijk en elk dorp een ontmoetingsruimte of buurthuis waar onze inwoners kunnen samenkomen. Op veel plaatsen kan dit in bestaande gemeentelijke lokalen, parochiezalen,... die waar nodig met de steun van de gemeente een opwaardering moeten krijgen. En daar hoort (eventueel in samenwerking met lokale horeca) ook een plaatselijke voorraad **drank** bij.
- **Speelruimte en jeugdinfrastructuur**
  - **Begijnenborre:** afwerken van het project met een grote publieke speelruimte.
  - **Speelzones en -bossen:** Aanleg van enkele nieuwe grote speelzones met toestellen voor alle leeftijden en speelbossen. We zorgen ook voor kleinere speel- en hangplekken in elke buurt.
  - Chiro Kapelle verdient eindelijk **nieuwe lokalen** maar ook voor Chiro Don Bosco, Chiro Iris en Scouts Alena zullen stappen gezet moeten worden.
  - **Fuiven** blijven mogelijk maken via aangepaste infrastructuur
- **Cultuur**
  - **Inzetten op cultuurparticipatie**
    - In kaart brengen en wegwerken van drempels die deelname aan cultuur in de weg staan, zoals bereikbaarheid, tijdstip, kostprijs en kinderopvang.
    - Inzetten op het aantrekken en betrekken van specifieke doelgroepen.
    - Verder inzetten op de participatiepas, maar met een meer getrappt systeem dan een 'alles-of-niets' aanpak.
    - Scholen aanmoedigen en ondersteunen bij het organiseren van culturele uitstappen en activiteiten.

- We brengen cultuur ook naar de inwoners met activiteiten in onze dorpen en wijken maar ook in woonzorgcentra en scholen.
- **Bibliotheek**
  - Voldoende middelen om een rijk en gevarieerd aanbod aan te bieden, ook in andere talen.
  - Onderzoeken of de openingsuren kunnen verruimd worden door ook creatief na te denken over onbemande opening.
  - Een divers aanbod aan activiteiten organiseren voor alle leeftijden.
  - Aanbod in Schepdaal en Groot-Bijgaarden behouden en nadenken over mobiel aanbod en boekenruilkasten in andere dorpen en wijken.
- **Westrand**
  - Westrand moet in programmatie weer de **voortrekker** worden die het ooit geweest is. Natuurlijk willen we met cultuur zoveel mogelijk mensen bereiken, maar ook wat minder vanzelfsprekend is of onbekend is, moet een kans krijgen. Westrand moet een **broedplaats** zijn voor artistieke expressie in al haar vormen.
  - We bekijken hoe we de hele **site**, van bal-o-droom tot Dil'Arte kunnen opwaarderen en verbinden tot één levendige **ontmoetingsplek** die verbindt en inspireert.
- **Kunsten:**
  - Het ondersteunen en kansen bieden aan zowel professionele als amateurkunstenaars.
  - Het creëren van kansen voor jongeren om hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen.
  - Het integreren van kunst in het straatbeeld.
  - Investeren in de aankoop van kunstwerken.
  - Het oprichten van een databank met Dilbeekse kunstenaars.
- **Erfgoed** beschermen en toegankelijk maken via:
  - Het ontwikkelen van een sterk **erfgoedbeleid** zowel roerend als onroerend.
  - Het beschermen en **restaureren en onderhouden** van monumenten en andere waardevolle gebouwen (Castelhof, tramsite Schepdaal, kerken, Lamotte,...) én hen een waardevolle, bij voorkeur open **(her)bestemming** geven.
  - We actualiseren het **kerkenbeleidsplan** en voeren het ook echt uit
  - Het betrekken van de bevolking bij erfgoedprojecten.
  - **Samenwerken** met andere actoren in het Pajottenland om het historisch erfgoed van de regio te promoten.
  - Een plaats bieden voor ons **roerend erfgoed** in een toegankelijk gemeentelijk archief dat **schenkingen** goed kan bewaren.
- **Toerisme**
  - **Uitbouwen van een volwaardige Toeristische Dienst en Infopunt:**
    - Een centraal aanspreekpunt creëren voor toeristen en bezoekers.
    - Verder ontwikkelen van toeristische brochures, wandel- en fietsroutes.
  - **Strategische versterking van de toeristische waarden:**
    - In kaart brengen en promoten van de bestaande troeven, zoals het Pajottenlandschap, de historische dorpskernen en culturele evenementen.
    - Ontwikkelen van thematische toeristische producten, bijvoorbeeld rond streekproducten en hoevetoerisme.
  - **Stimuleren van het toeristisch ondernemerschap:**
    - Ondersteunen van lokale ondernemers in de toeristische sector, zoals horeca, logies en recreatie.
    - Aanmoedigen van samenwerking tussen verschillende partners om een complementaire toeristische beleving te creëren.
  - **Versterken van de band tussen toerisme en andere beleidsdomeinen:**

Verkiezingsprogramma Denk Dilbeek

- Integreren van toerisme in de ruimtelijke planning, met aandacht voor bewegwijzering, parkeergelegenheid en ontsluiting van toeristische trekpleisters.
- Versterken van de link tussen toerisme en cultuur, bijvoorbeeld door het organiseren van evenementen en het betrekken van kunstenaars.
- Promoten van lokale en regionale producten bij evenementen.
- **Inzetten op duurzaam toerisme:**
  - Aanmoedigen van zachte mobiliteit, zoals fietsen en wandelen.
  - Beschermen van de natuurlijke omgeving en het landschappelijk karakter van de gemeente.
  - Sensibiliseren van zowel inwoners als bezoekers rond respect voor de omgeving.
- **Sport**
  - **Renovatie sportsites Keperenberg & Caerenbergveld.** De volgende jaren moet er eindelijk echt werk gemaakt worden van de multifunctionele plannen voor Keperenberg & Caerenbergveld met goed uitgeruste sporthallen, (tafel)tennisinfrastructuur, extra zwemcapaciteit, een intelligent parkeerplan, ... We maken dit mogelijk in samenwerking met onze ambitieuze sportclubs, in samenwerking met andere gemeenten en private partners én met bovenlokale steun.
  - Renovatie **site Lumbeekstraat BOKA United.**
  - **Multisportterreintjes:** Aanleg van vrij toegankelijke multisportterreintjes in verschillende wijken (Savio, Bodegem, Lamotte...).
  - **Fitnessstoestellen:** Plaatsen van fitnessstoestellen, aangepast aan alle leeftijden, langs looppistes en bij vrijetijdskernen.
  - **Stimuleren van sport voor alle doelgroepen:**
    - Uitbreiden van het sportaanbod voor jongeren, senioren, meisjes en mensen met een handicap.
    - Organiseren van sportpromotieactiviteiten om meer mensen aan het sporten te krijgen.
  - **Verbeteren van de samenwerking:**
    - Optimaal openstellen van schoolsportinfrastructuur voor sportclubs en (jeugd)verenigingen.
    - Stimuleren van samenwerking tussen sportclubs om het gebruik van infrastructuur te optimaliseren.
- **Aantrekken en organiseren van nieuwe vrijetijdsactiviteiten**
  - Een Dilbeekse **techniek-academie:** van programmeren tot bouwen
  - Minder voor de hand liggende sporten faciliteren
  - ...

NATUUR & OPENBARE RUIMTE

Meer speel- en ademruimte voor wijken en buurten

WIST JE DAT?

- Met 27,1% buurtgroen (=min 0,2ha) en 21,3% wijkgroen (=min 10ha) zit Dilbeek onder het gemiddelde van Vlaams-Brabant [1].
- Uit de burgerbevraging blijkt dat er meer moet ingezet worden op nabijheid van zowel informele als georganiseerde en intergenerationele ontmoetingsplekken [2].
- 38% van de deelnemers aan de burgerbevraging plaatsten openbare ruimte en ontmoetingsplekken in hun top 5 van beleidsprioriteiten voor de komende jaren. 49% zet 'voldoende natuur en groen' in hun top 3 [2].
- 30% van de 65+ deelnemers aan de burgerbevraging wil voldoende plaats om te zitten in de openbare ruimte. 32% van de 35-49 jarigen vraagt voldoende speelmogelijkheden voor kinderen [2].
- 46% van de deelnemers aan de burgerbevraging geeft aan dat we moeten inzetten op het gepast inrichten van de openbare ruimte voor mensen met een fysieke en mentale beperking [2].

ZO ZIEN WIJ DE TOEKOMST

Denk Dilbeek wil niet alleen **bruisende en levendige dorpen en wijken**, maar ook plaatsen waar inwoners én de natuur tot **rust** kunnen komen.

We willen investeren in **dorps- en wijkvoorzieningen** zodat onze inwoners kunnen samenkomen in de buurt en niet voor elke activiteit een verplaatsing moeten maken. Daarom kiezen we er ook voor om publieke functies zoals scholen, jeugdbewegingen, sportinfrastructuur,... te **integreren in onze dorpen en wijken**. Ze versterken sociale cohesie, hebben gunstige effecten op het economische leven in een dorp en roepen onnodige verplaatsingen een halt toe. Ook lokale verenigingen geven de voorkeur aan ruimte in hun dorp of wijk.

We willen in elke buurt **veilige en toegankelijke publieke ruimtes** creëren die aantrekkelijk zijn om in te vertoeven voor alle leeftijden. We gaan voor het **van 8 tot 88-concept**: onze openbare ruimte moet op maat georganiseerd zijn voor zowel een kind van 8 als een senior van 88. Dit betekent onder meer een **vergroening** (meer schaduw), het aanleggen van **speelplekken** (zie thema vrije tijd) en voldoende zitbanken. We maken werk van een echt **zitbanken-plan** om op zoveel mogelijk plaatsen langs wandelwegen, groene plekken, ... rustpunten te voorzien. Ook onze **begraafplaatsen**, plaatsen van rust, stilte en respect, verdienen onze aandacht om ze toegankelijk en net te houden.

We stimuleren de **vergroening** van de openbare ruimte en koesteren ook de **natuur** die we in onze sterk bebouwde gemeente nog hebben. Daarbij hebben we aandacht voor **biodiversiteit**, ons **bomenbestand**, de aanpak van onze **waterlopen** en maken we **natuurinclusieve** keuzes bij (nieuwe) inrichtingen. Ook hier zetten we in op **samenwerking** en **educatie** om zo veel mogelijk inwoners deel te maken van het verhaal.

Verkiezingsprogramma Denk Dilbeek

CONCRETE ACTIES

- **Investeren in dorps- en wijkvoorzieningen** waar mensen kunnen samenkomen en activiteiten organiseren. Waar er vandaag niets is, zorgen we voor nieuwe infrastructuur. Waar reeds infrastructuur bestaat, zorgen we voor financiële en logistieke ondersteuning en/of steunen we renovaties om het blijvend gebruik mogelijk te maken.
- **Publieke functies** integreren in onze dorpen en wijken
- Creëren **speel-rust en ontmoetingsplekken** in elke buurt
- Bijkomende **hondenweides** in specifieke dorpen (Kapelle, Schepdaal,...)
- **Uitnodigend publiek domein** inrichten voor iedereen (toegankelijk, verschillende leeftijden) en voor diversiteit aan activiteiten (robuuste materialen, modulair ontwerp, voorzien van nutsvoorzieningen,...)
- Activeren en opwaarderen van functioneel ingerichte zones en creëren van **luwteplekken**.
- **Beweegvriendelijke** omgeving creëren en opstellen **zitbankenplan** om op zoveel mogelijk plaatsen langs wandelwegen, groene plekken, ... rustpunten te voorzien. We maken 'zilveren linten', korte veilige wandelroutes met voldoende rustpunten.
- Zorgen voor **aanwezigheidsverlichting** op veelgebruikte wandel- en fietsroutes.
- De **bescherming en versterking van de biodiversiteit** (Koestersoortenbeleid, Bij-vriendelijke gemeente, ondersteunen Tuinrangers,...)
- **Verbindingszones & Ecologische Corridors**: Om de biodiversiteit te bevorderen, is het cruciaal om te investeren in verbindingzones en ecologische corridors tussen de bestaande grote Dilbeekse natuurgebieden (Wolfspuiten, Thaborberg, beekvalleigebieden, ...), via een gericht aankoopbeleid, beheersovereenkomsten, kleine landschapselementen, ...
- **Aanpak Waterlopen**: De waterlopen in Dilbeek moeten schoner. Dit kan door middel van sanering van de gemeentelijke vijvers, het aanpakken van wateroverlast en erosieknelpunten in de Zibbeekvallei en het Zennebekken, en het stimuleren van lokale waterzuivering en -infiltratie.
- Vernieuwing en uitbreiding van het **bomenbestand** in voortuinen, straten en op pleinen. Dit helpt tegen de klimaatopwarming en creëert ook meer schaduw.
- **Bosuitbreiding**: we zetten in op bosuitbreiding op percelen met beperkte natuur- en landbouwwaarden, o.a. op basis van het RUP Open Ruimte, voor de versterking van de biodiversiteit, voor natuurrecreatie (o.a. speelbossen) en als verbindingengebieden.
- **Natuurinclusieve Openbare Ruimte**: De openbare ruimte kan natuurinclusiever worden ingericht door te kiezen voor inheemse planten- en bomensoorten, het voorzien van groene gevels en daken, en het creëren van wadi's voor waterberging.
- **Natuureducatie & Participatie**: Om draagvlak te creëren is het belangrijk om inwoners te betrekken bij natuurprojecten. Natuureducatie in scholen en voor verenigingen, evenals evenementen zoals de Dag van het Park, kunnen hieraan bijdragen.
- De gemeente kan ook **vrijwilligerswerking** in natuurgebieden stimuleren en **samenwerkingen** opzetten met natuurverenigingen, landbouwers en andere stakeholders.

OPENBARE REINHEID

In Dilbeek houden we het netjes

WIST JE DAT?

- Slechts 50% van de Dilbekenaren vinden dat de straten en voetpaden in de buurt er netjes bij liggen. Dat is 12% lager dan in Vlaanderen en 10% lager dan in Halle-Vilvoorde [1].
- Slechts 54% is tevreden over de huisvuilvoorzieningen, een daling met 16% t.o.v. de vorige meting. Slechts 4 gemeenten scoren slechter [1].
- We produceerden in 2021 gemiddeld 146.7 kg restafval per jaar per inwoner. Dat is meer dan het Vlaamse gemiddelde. [1] Sinds de invoering van gescheiden gft-ophaling en het toelaten van meer plastic in de pmd-zak is dit al verbeterd. Tegen 2030 moet dit minder dan 90kg/inwoner worden.
- Het recyclagepark in de Dansaertlaan kreeg vorig jaar 40412 bezoekers, goed voor 3,46 kg/inwoner afval [4].
- In de burgerbevraging zegt 48% dat netheid er voor zorgt dat het fijn en comfortabel wonen is in hun wijk. 27% van de deelnemers plaatste 'er zijn voldoende vuilnisbakken' in hun top 3 van acties voor de openbare ruimte [2].
- In de huidige legislatuur
  - het systeem van afvalophaling wijzigde naar 2-wekelijks. Reeds vóór de invoering van dit nieuwe systeem pleiten onze [gemeenteraadsleden](#) voor een wekelijkse gft-ophaling in de zomermaanden. Maar ons amendement daarover werd verworpen door de meerderheid. Pas een jaar later gaf men ons toch gelijk.
  - er nog amper wordt ingezet op thuis- en wijkcomposteren terwijl Dilbeek jaren voorloper was in afvalvoorkomingsbeleid.

ZO ZIEN WIJ DE TOEKOMST

Denk Dilbeek wil een **schone, groene en aantrekkelijke** openbare ruimte. We schakelen graag nog een versnelling hoger in het **structureel onderhoud** van de openbare ruimte, rekening houdend met duurzaamheid. Daarvoor willen we onze **eigen gemeentediensten** opnieuw meer inschakelen in plaats van die taken systematisch uit te besteden. Zij kunnen flexibeler ingezet worden bij wijzigende omstandigheden en voelen zich meer betrokken en verantwoordelijk dan externe commerciële firma's.

Afval op het openbare domein veroorzaakt niet alleen ergernis. Het is ook duur en compleet respectloos. We gaan actief de strijd aan met **zwerfvuil** door sensibilisering, aangepaste infrastructuur en handhaving. Sluikstorters willen we actief opsporen en sanctioneren. We moeten op zoek naar een nieuw evenwicht rond openbare vuilbakjes om onze omgeving netjes te houden.

Dilbeek moet terug voortrekker worden in het **afvalvoorkomingsbeleid**, want voorkomen is beter dan genezen. Onder onze impuls werd het beleid rond de **afvalophaling** al bijgestuurd. Een wekelijkse

Verkiezingsprogramma Denk Dilbeek

ophaling van GFT in de zomer is voor ons een must maar we willen ook dat er meer ingezet wordt op thuis- en wijkcomposteren. Hier kan Dilbeek nog veel beter doen. Ook in het **containerpark** kiezen voor 'de vervuiler betaalt' maar met een duidelijk onderscheid tussen verschillende types afval. De prijzen moeten haalbaar blijven zodat ook het sluikestorten niet toeneemt.

Ook bij dit thema geloven we in **samenwerking** met onze buurgemeenten rond afvalbeleid maar ook met onze eigen inwoners die we willen betrekken bij het schoonhouden van hun buurt en het melden van problemen.

CONCRETE ACTIES

- **Zwerfvuil:**
  - **Sensibilisering:** Campagnes organiseren om burgers bewust te maken van de impact van zwerfvuil en sluikestorten en hen aan te sporen tot verantwoordelijk gedrag.
  - **Statiegeld:** Pleiten voor de invoering van statiegeld op blikjes en flesjes om zwerfafval te verminderen.
  - **Aanpak zwerfvuil hotspots:** Identificeren en aanpakken van locaties waar frequent zwerfvuil wordt aangetroffen, bijvoorbeeld door extra vuilnisbakken te plaatsen.
  - **Strenger optreden:** Een duidelijk signaal geven dat sluikestorten niet wordt getolereerd, met hogere boetes en een efficiëntere handhaving.
  - Beleid rond **afvalbakjes** kritisch evalueren zodat populaire plaatsen voldoende zijn uitgerust zonder dat we extra zwerfafval aantrekken.
- **Onderhoud:**
  - **Inhaalbeweging:** Structureel investeren in het onderhoud van de openbare ruimte, met voldoende personeel en middelen. We willen dit weer meer in eigen handen nemen. Dat zorgt voor meer flexibiliteit in functie van de noden en een grotere betrokkenheid en verantwoordelijkheid dan bij externe commerciële firma's. Ook sociale tewerkstellingsprojecten zoals Kiemkracht verdienen hier opnieuw een kans.
  - **Verantwoorde aanleg:** Bij de aanleg van openbare ruimte rekening houden met toekomstig onderhoud en potentiële natuurwaarde.
- **Afval:**
  - Dilbeek terug voortrekker in het **afvalvoorkomingsbeleid**
    - **Thuiscomposteren** aanmoedigen en de werking van compostmeesters ondersteunen.
    - Het gebruik van **wegwerpmateriaal** (bekers, zakken,...) ontmoedigen
    - In ons **aankoopbeleid** inzetten op afvalvoorkoming.
    - Stimuleren van **hergebruik** bijvoorbeeld via het repair café.
    - **Projecten** rond dit thema van verenigingen (financieel) en logistiek steunen.
  - Via intercommunale **Intradura** het beleid rond afvalpreventie, gescheiden inzameling en -verwerking nog beter synchroniseren met de buurgemeenten om efficiëntie te verhogen en afvaltoerisme tegen te gaan.
  - In de zomermaanden blijft een wekelijkse ophaling van GFT nodig
  - We houden het containerpark **betaalbaar** en maken een duidelijk onderscheid tussen verschillende types afval.
- **Samenwerking:**
  - Bewoners en verenigingen stimuleren om betrokken te zijn bij het schoonhouden van hun buurt, bijvoorbeeld door opruimacties te organiseren en te ondersteunen maar ook via het laagdrempelig melden van problemen.

ZORG SAMEN

Denk Dilbeek wil een gemeente waar we **zorg** dragen voor elkaar en ondersteunen wie het nodig heeft. We gaan voor een **zorgzaam Dilbeek** waar iedereen, ongeacht leeftijd, achtergrond of levenssituatie, zich **fysiek, mentaal en sociaal** kan ontplooiën. Zo investeren we in **gezondheidspreventie** met specifieke aandacht voor het **mentale welzijn van jongeren**. We versterken ook **professionele zorg** en trekken extra huisartsen aan.

Via **Zorgzame Buurten** bouwen we aan het sociaal weefsel, de solidariteit en het zorgzaam samenleven. We **verbinden er formele en informele zorg** en leggen waardevolle linken met andere sectoren en zetten zo stappen in de strijd tegen **eenzaamheid** en **sociale isolatie**. We doen dit in partnerschap met mantelzorgers en onze onmisbare vrijwilligers. **Mantelzorgers** krijgen opnieuw het respect en de ondersteuning die ze verdienen.

We willen in Dilbeek een **brede waaier aan mogelijkheden** bieden aan ouderen wanneer volledig zelfstandig wonen moeilijk wordt. Dat start bij **zorgzame buurten** met steun van informele (zelfzorg, mantelzorg,...) en formele zorgverleners (thuisverpleging,...). We zorgen dat Dilbeek opnieuw over een **dagopvangcentrum** beschikt en bouwen aan de toekomst van ons **eigen woonzorgcentrum Breugheldal**. Zo kunnen we het verschil maken in **betalbaarheid** en **woonvorm** (kleinschalig genormaliseerd wonen) en verbinding leggen met andere functies op de site van Keperenberg.

We zetten verdere stappen naar het **automatisch toekennen van rechten en sociale voordelen** voor kwetsbare groepen die niet altijd zelf de weg vinden naar ondersteuning. Maar ook voor wie vandaag **net uit de boot valt** voor ondersteuning willen we via **progressieve tussenstappen** in allerhande gemeentelijke tarieven en subsidies meer kansen geven.

Onze gemeente moet een voortrekker zijn in het bestrijden van **armoede** en **sociale uitsluiting**. **Kinderarmoede** heeft geen plaats in Dilbeek. We ontwikkelen met experts een **integraal (kinder)armoedebeleidsplan** dat vanuit vroegtijdige detectie inwoners intensief begeleiden naar een beter leven met het versterken van hun **eigen kracht**.

WELZIJN & GEZONDHEID

Samenleven: dat is zorgen voor elkaar en voor jezelf

WIST JE DAT?

- 36% van onze inwoners geeft aan mantelzorg te geven [1].
- Slechts 39% van onze inwoners heeft een sterk sociaal weefsel in de buurt, dat is 9% lager dan gemiddeld in Vlaanderen. Maar 59% voelt zich thuis bij de mensen die in hun buurt wonen (72% in Vlaanderen) en slechts 55% geven aan dat mensen uit hun buurt hun burens willen helpen (67% in Vlaanderen) [1].
- Het aantal personen met een leefloon is ongeveer de helft van het gemiddelde in Vlaanderen [1].
- Het onderwerp eenzaamheid kwam sterk naar voor in de burgerbevraging van de gemeente bij alle leeftijden en specifiek bij jongeren, alleenstaande ouders en ouderen. Er is volgens de burgers nood aan een sterkere inzet op buurtwerking en ontmoetingsplekken [2].

ZO ZIEN WIJ DE TOEKOMST

Denk Dilbeek gaat voor een **zorgzaam Dilbeek** waar iedereen, ongeacht leeftijd, achtergrond of levenssituatie, zich **fysiek, mentaal en sociaal** kan ontplooiën.

We willen welzijn **verweven** met alle beleidsdomeinen door bij elke beleidsbeslissing na te gaan wat de impact is op het welzijn. We zorgen ook voor gerichte communicatie over het sociaal beleid zodat solidariteit een **positieve weerklank** krijgt.

We zetten in op **gezondheidspreventie** via sensibilisering en het promoten van een actieve levensstijl en gerichte campagnes naar kwetsbare doelgroepen (gezonde voeding, roken,...). De **mentale gezondheid van jongeren** is daarbij een specifiek aandachtspunt. Maar we zetten ook samenwerkingen op met de **professionele (eerstelijns)zorg** en zoeken stimulansen om **extra huisartsen** aan te trekken want nabije zorg is goede zorg. **Mantelzorgers** krijgen opnieuw het respect en de ondersteuning die ze verdienen.

Via **Zorgzame Buurten** gaan we voor geïntegreerde zorg door te focussen op de opbouw van sociaal weefsel, solidariteit en zorgzaam samenleven. Daar stimuleren we het "het kleine helpen" door burens, als toevoeging aan een aanbod van professionele hulp en dienstverlening. We **verbinden er formele en informele zorg** om de noden in de buurt beter te leren kennen en sneller op de bal te kunnen spelen. En we leggen waardevolle linken met andere sectoren (vrije tijd, wonen,..) om de levenskwaliteit te verhogen. Hierin spelen vrijwilligers en lokale verenigingen een cruciale rol.

Die zorgzame buurten zijn belangrijk in de strijd tegen **eenzaamheid** en **sociale isolatie**. In dat kader denken we ook na over een **tweede sociaal restaurant** of een **sociale kruidenier** die een plek kan krijgen in onze gemeente. Ook voor **mensen met een beperking** zetten we in op **inclusie** op alle vlakken en **toegankelijkheid** van diensten, activiteiten en infrastructuur.

We zetten verdere stappen naar het **automatisch toekennen van rechten en sociale voordelen** voor kwetsbare groepen die niet altijd zelf de weg vinden naar ondersteuning.

Denk Dilbeek wil ook specifiek aandacht voor de groep inwoners die het ook financieel moeilijk hebben, maar net uit de boot vallen voor heel wat steunmaatregelen (bijvoorbeeld de participatiepas) omdat hun inkomen net te hoog ligt. Deze '**net-niet-groep**' verdient ook onze steun. We willen een einde maken aan dit alles-of-niets verhaal door een **getrapt systeem** in allerlei gemeentelijke tarieven en subsidies in te voeren.

CONCRETE ACTIES

- Invoeren van **welzijnscharters** die helpen bij het waken over de impact van beleidsbeslissingen in andere domeinen op het welzijn van onze inwoners.
- Gerichte communicatie over het sociaal beleid zodat solidariteit een **positieve weerklank** krijgt.
- **Gezondheidspreventie**
  - Actieve levensstijl stimuleren met voldoende sport- en ontspanningsmogelijkheden.
  - Aanpakken van lawaaihinder en luchtvervuiling
  - Gezonde en duurzame voeding promoten in scholen en zorginstellingen.
  - De campagne 'generatie rookvrij' verder ondersteunen
  - Actieplan uitwerken voor mentale gezondheid van jongeren
- **Professionele gezondheidszorg**
  - We zoeken naar stimulansen om extra huisartsen aan te trekken
  - We bouwen een lokaal netwerk uit van professionele zorgverleners ondersteund door de gemeente om samen lokale uitdagingen aan te pakken
- We gaan voor **Zorgzame Buurten**
  - Waar mensen comfortabel in hun woning of vertrouwde buurt **blijven wonen**
  - Waar jong en oud elkaar **kennen** en **helpen**
  - Waar we bouwen aan het **sociaal weefsel, solidariteit en zorgzaam** samenleven door elkaar te ontmoeten en "**het kleine helpen**", toe te voegen aan het aanbod van professionele hulp en dienstverlening.
  - Waar we de link leggen tussen de **informele zorg** (zelfzorg, mantelzorg, burenhulp en vrijwilligerswerk) en de **formele of professionele zorg**. Zo kunnen we kwetsbare mensen snel detecteren, gezondheidsongelijkheid voorkomen en informele zorgverleners ondersteunen.
  - Waar we **intersectoraal samenwerken** tussen welzijns- en zorgpartners en partners uit andere sectoren (wonen, vrije tijd, ...) om de levenskwaliteit te verhogen.
  - Waar vrijwilligers en lokale verenigingen een sleutelrol spelen om dit mogelijk te maken.
  - Die zorgzame buurten zijn belangrijk in de strijd tegen **eenzaamheid** en **sociale isolatie**.
  - We onderzoeken waar een tweede **sociaal restaurant** en/of een **sociale kruidenier** een plek zou kunnen krijgen. En of een wijkgezondheidscentrum een meerwaarde kan zijn.
  - Ook voor **mensen met een beperking** zetten we in op **inclusie** op alle vlakken en **toegankelijkheid** van diensten, activiteiten en infrastructuur.

Verkiezingsprogramma Denk Dilbeek

- **Mantelzorg**
  - Mantelzorgers krijgen opnieuw respect en ondersteuning door het aanbieden van respijtzorg (tijdelijke overname van de zorg zodat mantelzorgers even op adem kunnen komen). We organiseren opleidingen en het voorzien van financiële steun.
- **Rechten en sociale voordelen**
  - We zetten verdere stappen naar het **automatisch toekennen van rechten en sociale voordelen** voor die kwetsbare groepen die niet altijd zelf de weg vinden.
  - Progressieve **tussenstappen** invoeren in gemeentelijke tarieven en subsidies zodat wie net te veel verdient om in aanmerking te komen voor sociale voordelen, ook nog van een (beperkter) voordeel kan genieten

OUDERENZORG

Samen zorgen we voor wie voor ons gezorgd heeft

WIST JE DAT?

- We hebben relatief veel woonzorgcentra en assistentiewoningen t.o.v. Vlaanderen en Halle-Vilvoorde, maar toch wordt een tekort voorspeld voor de toekomst [1].
- in 2023 was 11,3% van de 65-plussers in Dilbeek zwaar zorgbehoevend en 27,4% van de 80-plussers. 36,7% van de 80-plussers woont alleen [1].
- Het aantal uren gezinszorg is gemiddeld 5,3u per 65-plusser. Dat is heel wat lager dan in Vlaanderen (gemiddeld 9u) [1].
- We hebben maar 1 lokaal dienstencentrum, terwijl er in Vlaanderen gemiddeld 2 zijn voor een vergelijkbare aantal inwoners ouder dan 65. Slechts 2 gemeenten doen het slechter in Vlaanderen [1].
- Er zijn 1,4 woongelegenheden voor kortverblijf voor 65-plussers in Dilbeek, wat lager is dan het Vlaamse gemiddelde (1,9 in 2023) [1].
- 52% van de deelnemers aan de burgerbevraging wil dat we voor senioren vooral inzetten op ondersteuning om zelfstandig thuis te kunnen blijven wonen [2].
- In de voorbije legislatuur
  - Het centrum voor dagverzorging (CDV) in Itterbeek werd gesloten. Dilbeek heeft nochtans een programmatie van 2 CDV's en gemiddeld in Vlaanderen zijn er 2,3 CDV's per 10 000 65+ inwoners.
  - Er werd ongeveer 800.000€ uitgegeven aan studiekosten voor een nieuw woonzorgcentrum, naast de ontelbare uren inzet van de medewerkers van de gemeente, maar de uitvoering werd geschrapt.

ZO ZIEN WIJ DE TOEKOMST

We willen in Dilbeek een **brede waaier aan mogelijkheden** bieden aan ouderen wanneer volledig zelfstandig wonen moeilijk wordt. Dat start bij **zorgzame buurten** (zie thema welzijn en gezondheid) waar ouderen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen met steun van informele (zelfzorg, mantelzorg,...) en formele zorgverleners (thuisverpleging,...).

We zorgen voor een actief en waar nodig mobiel **lokaal dienstencentrum** waar ouderen terecht kunnen voor ontmoeting én we zorgen dat Dilbeek opnieuw over een **dagverzorgingscentrum, met satellietwerking in alle deelgemeenten** beschikt.

We waken als **regisseur** over de kwaliteit en het aanbod aan serviceflats en woonzorg. En we bekijken ook de toekomst van ons **eigen woonzorgcentrum Breugheldal**. Met haar eigen woonzorgcentrum kan de gemeente een verschil maken voor haar inwoners in **betaalbaarheid, woonvorm, dagopvang, sociale ontmoetingsplaats** (dienstencentrum) en de verbinding leggen

Verkiezingsprogramma Denk Dilbeek

met andere functies op de Keperenberg. Wij willen dus wel investeren in de transformatie naar kleinschalige, huiselijke zorg (kleinschalig genormaliseerd wonen) en dat mag gerust een kost hebben.

Voor deze doelgroep zetten we ook in op **toegankelijke dienstverlening** (zie thema dienstverlening), een toegankelijke **mobiliteit** (zie thema mobiliteit) en het creëren van **ontmoetingsplaatsen** (zie thema infrastructuur en openbare ruimte) die stuk voor stuk een rol spelen in de strijd tegen eenzaamheid en sociale isolatie.

CONCRETE ACTIES

- Inzetten op **zorgzame buurten** en ondersteuning **mantelzorgers** om zo lang mogelijk thuis te kunnen blijven wonen.
- Aanbieden lokaal **dienstencentrum** waar ouderen terecht kunnen voor ontmoeting en basisdiensten, waar mogelijk ook mobiel op verplaatsing in de dorpen en wijken.
- **Dagverzorgingscentrum** opnieuw inrichten waar de dag van hulpbehoevende inwoners een waardevolle invulling krijgt en mantelzorgers even respijt krijgen. En we zorgen ook voor satellieten van deze werking in de andere deelgemeenten, bij voorkeur via samenwerkingen.
- **Regie** houden over aanbod serviceflats en woonzorg in Dilbeek.
- Via eigen woonzorgcentrum inzetten op **betaalbaarheid**, een waardevolle woonvorm en verbinding met andere sectoren op de Keperenberg.
- Een nieuwbouw voor het eigen woonzorgcentrum **Breugheldal** met een transformatie naar kleinschalige, huiselijk zorg (kleinschalig genormaliseerd wonen).

ARMOEDE

Elk kind telt mee Armoede pakken we samen aan

WIST JE DAT?

- 14% van de Dilbeekse huishoudens had het afgelopen jaar problemen om rekeningen op tijd te betalen. Dat is 3% hoger dan gemiddeld in Vlaanderen en Halle-Vilvoorde en een forse stijging t.o.v. 2020. 18% zegt het moeilijk te hebben rond te komen [1].
- 6.7% van onze kinderen wordt geboren in een kansarm gezin [1].
- 47% van de deelnemers aan de burgerbegvraging wil dat we voor mensen die het financieel en materieel moeilijk hebben inzetten op persoonlijke ondersteuning en 40% op materiële ondersteuning (voedselbedeling, ruilwinkel,...) [2].

ZO ZIEN WIJ DE TOEKOMST

Onze gemeente moet een voortrekker zijn in het bestrijden van **armoede** en **sociale uitsluiting**. **Kinderarmoede** heeft geen plaats in Dilbeek. We ontwikkelen een **integraal (kinder)armoedebeleidsplan** dat inzet op vroegtijdige detectie en zich richt op **inkomensverbetering**, toegang tot de **arbeidsmarkt**, betaalbare **huisvesting**, verhoging van **maatschappelijke participatie**, verbetering van **gezondheid en het welzijn** én de cruciale rol van **onderwijs**. Zo versterken we de **eigen kracht** van inwoners in armoede en vergroten hun zelfredzaamheid.

We zorgen voor **laagdrempelige** informatievoorziening, schakelen **toeleiders** in en kennen zoveel mogelijk **rechten automatisch** toe. We brengen experts en **ervaringsdeskundigen** rond de tafel en stimuleren burgerinitiatieven die hun steentje bijdragen.

Verkiezingsprogramma Denk Dilbeek

CONCRETE ACTIES

- Ontwikkelen van een **armoedebeleidsplan** met concrete acties rond
  - **Vroegtijdige detectie** van armoede en gerichte ondersteuning.
  - **Inkomensverbetering**: Bevorderen van financiële zelfredzaamheid door budgetbeheer, schuldhulpverlening en het stimuleren van toegang tot sociale voordelen.
  - Toegang tot de **arbeidsmarkt**: Versterken van de vaardigheden van werkzoekenden, creëren van stageplaatsen en leerwerktrajecten, en bevorderen van inclusieve werkgelegenheid.
  - Betaalbare **huisvesting**: Vergroten van het aanbod van sociale woningen, stimuleren van energiebesparende maatregelen in sociale huurwoningen en het tegengaan van verkrotting.
  - Kwaliteitsvol **onderwijs**: Investeren in vroegtijdige leerondersteuning, toegankelijke buitenschoolse opvang en het tegengaan van schooluitval.
  - Verhogen van maatschappelijke **participatie**: bevorderen van de sociale integratie van mensen in armoede door het creëren van ontmoetingsmogelijkheden, het ondersteunen van verenigingen en het bevorderen van toegankelijke vrijetijdsbesteding (bvb. via participatiepas).
- **Platform voor armoedebestrijding**: Oprichten van een platform waar alle betrokken partijen samenkomen om kennis en ervaringen te delen, knelpunten te signaleren en gezamenlijke acties te ontwikkelen.
- Betrekken van **ervaringsdeskundigen**: Mensen met ervaring in armoede actief betrekken bij het ontwikkelen en uitvoeren van het armoedebeleid.
- Stimuleren van **burgerinitiatieven**: Ondersteunen van lokale initiatieven die bijdragen aan de aanpak van armoede, bijvoorbeeld door middel van financiële steun, logistieke hulp of het beschikbaar stellen van faciliteiten.
- Opschalen van initiatieven zoals **VONK** (Vrijblijvend Ondersteuningsnetwerk voor Gezinnen met Jonge Kinderen).
- Toegankelijkheid van **sociale voordelen** verbeteren en zo veel mogelijk automatisch toekennen.

KANSEN & DROMEN

Denk Dilbeek wil **kansen** creëren en **dromen** mogelijk maken. Wij geloven dat, met de juiste steun, iedereen die kansen ook kan grijpen en zo dromen mogelijk worden. Want **samen kunnen we veel**.

Een **kindvriendelijke** gemeente is een gemeente waar elk kind kansen krijgt en ouders worden ondersteund met **kwalitatieve, toegankelijke en betaalbare kinderopvang**. We willen een grote inhaalbeweging opzetten om de **capaciteit** in onze gemeente stevig uit te breiden. Daarbij willen we de betaalbaarheid en toegankelijkheid garanderen en waken over de kwaliteit van het aanbod.

Kwaliteitsvol onderwijs is de perfecte basis om met vertrouwen te mogen dromen. We zorgen voor voldoende plaats, een goed **opvangaanbod** voor- en na schooltijd en zetten in op **brede scholen** geworteld in hun buurt. We gaan voor scholen die kinderen helpen groeien, infrastructuur delen en zorgen voor verbinding over alle verschillen heen. We maken met onze gemeentescholen zelf school en steunen ook andere scholen om dit alles mogelijk te maken.

We maken van Dilbeek een omgeving die inspireert en motiveert om de handen uit de mouwen te steken. Initiatief, **ondernemerschap** & engagement krijgen ruimte en ondersteunen we maximaal. We zorgen voor **betrouwbare diensten** in een economieloket, structureel **overleg** en ruimte om, ook sociaal, te ondernemen. We koesteren onze lokale **handelaars** en **landbouwers** door lokaal winkelen en dichtbij produceren en consumeren te promoten maar ook door van onze dorpskernen echte **ontmoetingsplekken** te maken. We begeleiden mensen op weg naar een zinvolle en aangepaste **job** via een geïntegreerd tewerkstellingsbeleid. Want een goede job is de belangrijkste hefboom voor een beter leven.

Kunnen dromen van de toekomst, houdt ook in dat we de klimaatuitdaging aanpakken. Wij gaan voor een **klimaatneutrale gemeente in 2050**. Met maatregelen die goed zijn voor het **klimaat** én **sociaal** zijn zorgen we dat deze inspanningen **rechtvaardig** verlopen en dat iedereen mee is.

We sluiten onze ogen niet voor wat er buiten onze gemeente gebeurt en leeft. We werken samen met onze bureaus en hebben ook **oog voor de wereld**. We zetten in op ontwikkelingssamenwerking, eerlijke handel en sensibilisering. En we willen een **gastvrije** gemeente zijn die mensen in nood helpt.

En dat alles doen we dankzij een **gezond, realistisch en eerlijk** financieel beleid waardoor we toekomstgericht kunnen investeren in mensen én infrastructuur. We zorgen voor een structureel stevige basis door gebruik te maken van rechtvaardige, doelgerichte en progressieve inkomsten en zetten in op meer **samenwerking** om kosten te delen. Zo maken we van Dilbeek weer een **voorloper** waar dromen werkelijkheid worden.

KINDEROPVANG

Denk Dilbeek let op de kleintjes

WIST JE DAT?

- Slechts 42% is tevreden over de opvang van baby's en peuters t.o.v. 57% in Vlaanderen [1]
- Het totaal aantal opvangplaatsen per 100 0-2-jarigen zit in Dilbeek ruim onder het Vlaams gemiddelde (27,3 in 2023 versus 43,7 in Vlaanderen). Die verhouding is ook stabiel gebleven de voorbije jaren: In 2016 was dit ook al 28,5. Daarvan zijn er slechts 19,1 opvangplaatsen met inkomenstarief t.o.v. 34 gemiddeld in Vlaanderen en 26,6 in Halle-Vilvoorde [1]
- Bij het lokaal loket kinderopvang was 23% van de opvangvragen een vraag naar een dringende opvangplaats en 20% een vraag naar een opvangplaats met ruimere openingsuren.

ZO ZIEN WIJ DE TOEKOMST

Een kindvriendelijke gemeente is een gemeente waar elk kind kansen krijgt en ouders worden ondersteund met **kwalitatieve, toegankelijke en betaalbare kinderopvang**. Betaalbare kinderopvang maakt het voor veel ouders ook praktisch en financieel mogelijk om te gaan **werken**.

Denk Dilbeek wil een grote inhaalbeweging opzetten om de **capaciteit** in onze gemeente stevig uit te breiden via **samenwerking** met zelfstandige opvanginitiatieven en bedrijven én door zelf extra plaatsen in te richten. Daarbij willen we de **betaalbaarheid** en **toegankelijkheid** garanderen en waken over de **kwaliteit** van het aanbod.

CONCRETE ACTIES

- **Uitbreiding kinderopvangcapaciteit:**
  - Investeren in gemeentelijke kinderopvang: Actief uitbreiden van de eigen gemeentelijke capaciteit aan kinderopvang, ook als dit niet budgetneutraal kan. Ondersteunen private initiatieven: nieuwe private projecten ondersteunen en begeleiden, zowel financieel als logistiek.
  - Voor de zelfstandige onthaalouders die het wensen, willen we ruimtes ter beschikking stellen om hun kleinschalige werking te faciliteren.
  - In nieuwe woonontwikkelingen voorzien we ruimte voor kleinschalige kinderopvang op maat van de buurt.
  - Bijkomende capaciteit krijgt bij voorkeur een plaats in multifunctionele projecten waar mensen samenkomen en functies kunnen wijzigen in functie van de noden.
- We ondersteunen **vrijwillige buurt-opvanginitiatieven**

- Waken over **toegankelijkheid** en **betaalbaarheid**
  - Een aanbod van flexibele opvangmogelijkheden uitwerken voor ouders die 's avonds, 's nachts of in het weekend werken.
  - Inkomensgerelateerde tarieven zijn voor ons de norm.
  - We ondersteunen kwetsbare gezinnen.
- **Samen werken** aan kwaliteitsvolle opvang
  - Ouders en experten betrekken bij de ontwikkeling en evaluatie van het kinderopvangbeleid.
  - Netwerkvorming: Dilbeek moet een actieve rol opnemen als ondersteuner van en coördinator tussen alle verstrekkers van kinderopvang.

ONDERWIJS

Brede scholen, dé partner voor een bloeiende buurt

WIST JE DAT?

- Slechts 78% van de inwoners is tevreden over de onderwijsvoorzieningen (86% in Vlaanderen) [1].
- 74,3% van de lagere schoolkinderen gaat in eigen gemeente naar school. In het secundair is dit 41,2% [1].
- De scholingsgraad van onze inwoners is relatief hoog. De schoolse vertraging (zittenblijvers) is in het lager onderwijs relatief laag maar dan weer hoog in het secundair onderwijs [1].
- De capaciteitsmonitor 2021 voorspelt voor het schooljaar 2027-2028 in Dilbeek een tekort van 688 plaatsen in het basisonderwijs en 557 in het gewoon secundair onderwijs [6].
- In de voorbije legislatuur
  - Het bestuur heeft zelf de bouw en vernieuwing van bijkomende capaciteit in het basisonderwijs bemoeilijkt. Dat gebeurde onder andere door de bouw van een nieuwe school in Savio niet te steunen en door het schrappen van het gezamenlijke project kleuterschool-chiro in Kapelle. Hierdoor zijn miljoenen aan subsidies blijven liggen of verdwenen.
  - De plannen, klaar voor uitvoering, voor de renovatie van de conciërgewoning, refter en klassen in de Klimop in Schepdaal werden in 2019 geschrapt. Daardoor werd nog jaren in gehuurde klascontainers lesgegeven tot nu toch met de renovatie wordt gestart. Dit alles zal nu meer hebben gekost voor minder resultaat.
  - De tarieven voor de voor-en naschoolse opvang werden fors verhoogd (10% boven op de index). De korting voor ouders met meerdere kinderen verdween en de dienstverlening werd beperkt (geen opvang meer op vrije schooldagen).

ZO ZIEN WIJ DE TOEKOMST

In ons onderwijs leggen we de basis voor een sterke samenleving. We willen van Dilbeek een gemeente maken waar elk kind de kans krijgt om zijn of haar talenten te ontplooiën.

We zorgen voor voldoende plaatsen in scholen om aan de groeiende vraag te voldoen. **Elk kind moet in de buurt naar de basisschool kunnen.** Daarvoor investeren we zelf in bijkomende capaciteit en steunen andere schoolbesturen bij het realiseren van projecten.

We gaan voor echte **Brede Scholen** die meer zijn dan alleen een plaats waar je les krijgt, maar een echt knooppunt vormen in hun buurt, een plaats van ontmoeting waar ook nieuwe initiatieven kunnen

opborrelen. Ze doen dit onder meer door het openstellen van hun infrastructuur voor en na school voor allerlei activiteiten. Ze vormen ook de ideale poort om verbinding te maken met alle ouders en hebben ideale voelsprietten voor het detecteren van noden bij onze kinderen.

Wie zelf scholen beheert, kan sneller inspelen op grote uitdagingen en ook andere scholen beter ondersteunen. Daarom moet de gemeente ook zelf onderwijs blijven organiseren: een **sterk gemeentelijk kleuter- en lager onderwijs én onze kunstacademie** zijn belangrijke hefboomen om onze toekomstvisie te realiseren. We bouwen tegelijk een sterke samenwerking uit tussen scholen, over de netten heen: de **gemeente moet er zijn voor alle scholen**. Zo kunnen we hen **ondersteunen** bij de maatschappelijke uitdagingen waarmee ze geconfronteerd worden, zoals de groeiende taal-diversiteit en de stijgende kinderarmoede.

CONCRETE ACTIES

- Actief werk maken van **bijkomende capaciteit** o.a. door (administratieve, logistieke en indien nodig financiële) steun voor projecten van andere netten (bvb. Sint-Anna-Pede) en een nieuwe buurtschool in de Wolsemwijk.
- Waar mogelijk **groene speelplaatsen** met **medegebruik** voor de buurt.
- **Brede scholen** inzetten als partners voor het beleid.
- We blijven als gemeente ook **zelf basisonderwijs organiseren**.
- We zijn er **voor alle Dilbeekse scholen**, ongeacht hun net en versterken het onderlinge overleg
- **Samenwerkingen** opzetten voor gedeeld gebruik van infrastructuur, samenaankopen, ...
- **Voor- en naschoolse opvang**
  - **Opwaarderen** met kwaliteitsvolle activiteiten én een aanbod op schoolvrije dagen.
  - **Betaalbaar** houden door gezinnen met meerdere kinderen opnieuw korting te geven en een tussentarief te voorzien voor de groep die net te veel verdient voor een participatiepas.
  - We bouwen met vrijwilligers opnieuw een netwerk van (gratis) **huiswerkbegeleiding** op.
- We bouwen de bloeiende **kunstacademie** verder uit met extra aandacht voor de deelgemeenten.

ECONOMIE, LANDBOUW EN WERK

Slim ondernemen, samen groeien

WIST JE DAT?

- 54% van de inwoners is tevreden over de shopping- en winkelvoorzieningen (tov 63% in Vlaanderen) [1].
- De ondernemersgraad is in Dilbeek (12.7%) groter dan gemiddeld in Vlaanderen (11,1%) en er worden relatief veel ondernemingen opgericht [1].
- De werkloosheidsgraad ligt lager in Dilbeek dan gemiddeld in Vlaanderen. Bij de werkzoekenden is het aandeel dat al langer dan 1 jaar werk zoekt 43% wat iets lager ligt dan het Vlaamse gemiddelde (46,6%) [1].
- 87.8% werkt buiten de gemeente [1].
- De oppervlakte voor bedrijvigheid in Dilbeek vertoonde de afgelopen jaren een lichte daling (11,7% van de bebouwde oppervlakte in 2023) [4].
- 33% van de oppervlakte van de gemeente is geregistreerd voor landbouwgebruik. Er zijn nog 33 actieve landbouwbedrijven. [4]
- Wat betreft sociale economie waren er in 2022 in Dilbeek 36 personen aan de slag via collectief maatwerk (sociale economie). Dat is per 1000 loontrekkenden (2,9) een pak lager dan het gemiddelde in Vlaams-Brabant (9,7) en Vlaanderen (10) [1].

ZO ZIEN WIJ DE TOEKOMST

Denk Dilbeek wil **engagement en ondernemerschap faciliteren**, initiatief aanmoedigen en starters en creatieve ondernemers kansen bieden. We erkennen het belang van onze ondernemingen, van klein tot groot, van landbouwer tot kmo. Ze brengen activiteit in onze dorpskernen, onderhouden ons landschap en produceren lokale Dilbeekse producten. Dichtbij produceren en consumeren, dat is kiezen voor kwaliteit, een beter leefmilieu én een rijk sociaal leven. Dat lokaal ondernemerschap willen we koesteren: kleine zelfstandigen kunnen immers zorgen voor grote verbinding.

De **dienstverlening** naar lokale ondernemers moet proactief, efficiënt en transparant zijn en we willen structureel met hen in overleg treden. We zoeken op creatieve manieren naar **ruimte** om te ondernemen waarbij we vooral willen inzetten op reconversie van bestaande bebouwing in plaats van open ruimte aan te snijden. Ook publiek-private samenwerkingen in combinatie met gemeentelijke infrastructuur behoren tot de mogelijkheden.

We dromen van **bloeiende handelskernen** die onze dorpskernen levendig en aantrekkelijk maken. Dit vraagt een actieve samenwerking met (potentiële) handelaars en horeca bij de inrichting van die kernen én het promoten van lokaal consumeren.

De gemeente moet een toekomstgericht beleid voeren dat duurzame **landbouw** bevordert en de **synergie tussen landbouw en natuur** versterkt. We maken onze inwoners bewust van **het belang van lokale voedselproductie en de korte keten**.

Werk is een belangrijke hefboom voor participatie in onze samenleving. We willen iedereen, ook minder sterke krachten, op weg zetten naar een zinvolle en aangepaste job. Daarom verdient ook **sociale economie** een prominente plaats in ons beleid om zo kansen te creëren voor kwetsbare groepen. Dit vormt een belangrijke schakel in een geïntegreerd **tewerkstellingsbeleid** dat inzet op integratie van langdurig werklozen, nieuwkomers en personen met een beperking.

CONCRETE ACTIES

- Volwaardig **economieloket** met voldoende eigen expertise dat efficiënt, transparant en proactief werkt.
- Een structureel **overlegorgaan** met ondernemingen.
- Aantrekken en ondersteunen **starters** en creatieve ondernemers via pop-up ruimtes, co-workingplekken, incubatoren in bestaande onderbenutte gebouwen.
- We willen jonge, startende ondernemers een platform aanbieden en Dilbeek kan daarbij in samenwerking met bestaande ondernemers, facilitator zijn, naar analogie van de Limburgse incubatoren. Zij bieden creatieve werkplekken, coaching, begeleiding en netwerkuitbreiding aan startende ondernemers.
- **Reconversie** en eventueel samenvoegen van bestaande panden in functie van ondernemerschap geniet de voorkeur op het aansnijden open ruimte en het plaatsen van containers.
- Intelligente **inrichting handelskernen** voor duurzame mobiliteit en wederzijdse versterking van activiteiten. Dorpskernen moeten natuurlijke ontmoetingsplekken zijn.
- Stimuleren van speciaalzaken en/of winkels die streekproducten aanbieden in de kernen, gelet op (het overaanbod van klassieke) winkelcentra in de omgeving.
- **Promoten lokaal winkelen** en **korte keten**, samen met onze lokale landbouwers en handelaars.
- Potentieel aan cliënteel uit de kmo-zones aanboren voor lokale handel en horeca via creatieve evenementen.
- **Handelspandenfonds**: we willen samen met de steun van Agentschap Innoveren en Ondernemen nieuwe handelszaken ondersteunen. Handelaars die een leegstaand pand willen renoveren zullen beroep kunnen doen op een aanzienlijke subsidie. Hiermee helpen we niet alleen startende ondernemers maar werken we ook aan het verminderen van leegstaande handelspanden.
- Handelaars betrekken bij gemeentelijke activiteiten.
- Verhogen van de tewerkstelling in de **sociale economie** door het aantal projecten en initiatieven uit te breiden.
- Stimuleren van **samenwerking** tussen de gemeente, sociale economie-ondernemingen en reguliere bedrijven om de integratie van kansengroepen te bevorderen.
- Uitwerken gemeentelijk **landbouwplan** voor een toekomstbestendige landbouw verweven met de natuur. Daarbij beschermen we waardevolle landbouwgronden en onderzoeken we in overleg met de landbouwers waar we ook natuur ruimte kunnen geven.
- Stimuleren van "groene diensten", waarbij landbouwers worden betrokken bij landschapsonderhoud en -beheer.
- Geïntegreerd **tewerkstellingsbeleid** uitwerken waarbij we zoveel mogelijk mensen op weg zetten naar een zinvolle en aangepaste job.
- Aanbieden van opleidings- en begeleidingstrajecten die aansluiten bij de noden van de lokale arbeidsmarkt.
- Inzetten op **sociale tewerkstelling** bij de gemeentediensten zelf door, met begeleiding, zelf Art. 60ers te activeren in diensten waar dit kan.

Verkiezingsprogramma Denk Dilbeek

KLIMAAT

Samen voor een leefbare planeet

WIST JE DAT?

- De meeste woningen in Dilbeek al beschikken over dubbel glas en dakisolatie, maar dat we nog achter lopen met de isolatie van muren (59% t.o.v. 67% in Vlaanderen) en de aanwezigheid van zonnepanelen op privéwoningen (31% t.o.v. 41% in Vlaanderen) (*gemeente-stadsmonitor 2023*)
- 31% van de woningeigenaars van plan is om de komende vijf jaar te verbouwen of te renoveren wat 10% hoger is dan het Vlaamse gemiddelde [1].
- Slechts 18% vindt dat er voldoende deelsystemen voor auto's en fietsen zijn in Dilbeek, t.o.v. 40% in Vlaanderen. Er zijn dan ook relatief weinig deelwagens en weinig laadpunten voor elektrische wagens [1].
- De verhardingsgraad is in Dilbeek tussen 2015 en 2021 gestegen van 20,5% tot 23,1% van de totale oppervlakte [1].
- In 2021 werd een vermindering van 5% gerealiseerd tov 2011 in CO2-uitstoot, terwijl gemikt werd op 22% [4].
- 31% van de deelnemers aan de burgerbevraging plaatsen Milieu en Klimaat in hun top 5 van beleidsprioriteiten voor de komende jaren. 28% schuift Klimaatverandering naar voren in hun top 3 van grote beleidsuitdagingen voor de volgende jaren [2].
- in de voorbije legislatuur
  - Dilbeek ondertekende een aantal klimaatengagementen (burgemeesterconvenant 2030, klimaatactieplan (SECAP) 2030 en **Lokaal Energie- en KlimaatPact (LEKP)**), maar neemt die weinig ter harte. Vooral in hernieuwbare energie projecten en energetische renovaties scoort Dilbeek slecht.

ZO ZIEN WIJ DE TOEKOMST

Wij gaan voor een **klimaatneutrale gemeente in 2050**. We beseffen dat dit een hele uitdaging is, maar voelen ons verplicht om aan de toekomstige generaties een leefbare planeet na te laten.

We zorgen dat deze inspanningen **rechtvaardig** verlopen en dat iedereen mee is, ook de sociaal zwakkeren. Daarom ligt onze focus op maatregelen die goed voor het **klimaat** zijn én **sociaal** zijn (investeren in beter openbaar vervoer, sociale woningen, enz...). Wanneer dit niet mogelijk of aan de orde is, passen we sociale correcties toe. En we geven als gemeente natuurlijk **het goede voorbeeld** door bijvoorbeeld ook zelf in te zetten op duurzame transportmiddelen en slim te investeren in energieneutrale infrastructuur. Het openbaar domein maken we **klimaatrobuust** (zie thema infrastructuur & open ruimte).

We hoeven op dit vlak niet veel extra warm water uit te vinden; de werven uit het **Lokaal Energie- en KlimaatPact** vormen een degelijke en handige leidraad.

CONCRETE ACTIES

- Laten we de volgende jaren een boom opzetten en **planten**:
  - 1 extra boom per inwoner
  - 0,5m extra haag of geveltuinbeplanting per inwoner
  - 1 extra natuurgroenperk per 1000 inwoners.
- **Verrijk je wijk**. We zorgen voor energiezuinige woningen via:
  - 90 coöperatieve/participatieve Hernieuwbare energie-projecten (waaronder 1 of meerdere windmolens voor Dilbeek)
  - 1000 particuliere energetische renovaties (stimuleren te) realiseren (waarvan 500 fossielvrije);
  - Organisatie van 1 klimaattafel per wijk/1000 wooneenheden
  - Opmaak/afwerken van een echt warmteplan
  - Organiseren van groepsaankopen voor energetische renovatiemaatregelen
- We gaan voor **duurzame mobiliteit**:
  - 90 (coöperatieve) deelwagens voorzien;
  - 1m extra fietspad per inwoner aanleggen (+/- 40 km);
  - 550 laadpuntequivalenten plaatsen.
  - een fietsbieb opstarten in Dilbeek (deelsysteem voor kinderfietsen)
- **Water**: het nieuwe goud
  - 1m³ extra hemelwateropvang per inwoner.
  - 1m² extra ontharding per inwoner.
  - Stimuleren van de aanleg van groene daken en geveltuinen
- We geven het goede voorbeeld en maken onze infrastructuur en wagenpark energiezuinig en waar mogelijk **energieneutraal**.
- We **betrekken onze inwoners** en bedrijven bij de strijd tegen klimaatverandering. Dit kan via een Klimaatforum en Klimaatconferenties.
- We ondersteunen het Repaircafé en de Maakhangaar om afgedankte materialen een nieuw leven te geven.

SOLIDARITEIT EN DUURZAME ONTWIKKELING

Lokaal betrokken, wereldwijd verbonden

WIST JE DAT?

- de voorbije legislatuur
  - Dilbeek verloor haar label van Fairtrade-gemeente
  - De Raad voor Internationale Samenwerking (RIS) verloor haar subsidies waarmee internationale projecten, gedragen door onze inwoners, werden gesteund.

ZO ZIEN WIJ DE TOEKOMST

We willen een gemeente zijn die haar ogen niet sluit voor wat er buiten onze gemeente gebeurt en leeft. We wonen niet op een eiland en moeten niet enkel overleggen met onze naaste burens over gedeelde problemen maar ook **oog hebben voor de wereld**.

We willen opnieuw meer inzetten op **internationale solidariteit**, eerlijke handel en sensibilisering. En we willen een **gastvrije gemeente** zijn: we geven een warm welkom aan mensen op de vlucht en helpen hen snel deel te worden van onze samenleving.

We zijn bij uitstek ook een **Europese gemeente**, met heel wat inwoners uit andere Europese landen die we hier graag samen brengen om een warme, verbonden samenleving uit te bouwen.

De 17 **duurzame ontwikkelingsdoelen** van de Verenigde Naties (SDG's) zijn voor ons een interessant referentiekader om ons beleid aan af te toetsen.

CONCRETE ACTIES

- We gebruiken de **duurzame ontwikkelingsdoelen** als referentiekader bij het uittekenen van onze beleidsplannen.
- We maken van Dilbeek weer een **fairtrade** gemeente.
- We erkennen, ondersteunen en werken nauw samen met een dynamische RIS
- We geven steun aan Dilbeekse **verenigingen** die zich inzetten voor internationale solidariteit.
- We organiseren activiteiten die inwoners van verschillende achtergronden samenbrengen om elkaar beter te leren kennen.
- Meer inspanningen leveren om inwoners te informeren en te **sensibiliseren** over internationale thema's. Dit kan gebeuren in samenwerking met scholen, bibliotheken, culturele centra en via het gemeentelijk infoblad en website.
- We blijven ruimte en begeleiding voorzien voor mensen op de vlucht zodat ze snel deel worden van onze samenleving.

FINANCIËN

Duurzaam investeren, verantwoord financieren: wij kiezen voor de lange termijn

WIST JE DAT?

- De totale ontvangsten per inwoner zijn met 1833€ een stuk lager dan het Vlaams gemiddelde (2702,76€) en Halle Vilvoorde (2063,46€) en navenant ook de uitgaven (1983,72€ vs 2735,83€) [1].
- Het gemiddeld inkomen per aangifte is hoog in Dilbeek (42129€ versus 38232€ Vlaams) [1].
- De opcentiemen op de onroerende voorheffing (740) liggen lager dan gemiddeld in Vlaanderen (897) en Halle-Vilvoorde (785). Ook het belastingtarief voor de aanvullende personenbelasting (6,9%) ligt lager dan gemiddeld in Vlaanderen (7,2) en Halle-Vilvoorde (7,3) [1].
- Dilbeek geeft gemiddeld 40% meer uit per inwoner als dotatie aan de politiezone en aan energiekosten dan vergelijkbare gemeenten (Asse, Halle, Sint-Pieters-Leeuw) [5].
- 30% van de deelnemers aan de burgerbevraging plaatst een financieel gezonde gemeente in hun top 5 van beleidsprioriteiten voor de komende jaren [2].
- De voorbije legislatuur
  - Het evenwicht raakte volledig zoek tussen investeringen in wegenwerken en andere infrastructuur. Bij elke aanpassing van het meerjarenplan sneuvelde er wel een (ver)bouwproject (Breugeldal, Keperenberg Sport, Chiro Kapelle,...). Ondertussen werden wel verschillende gebouwen en gronden op de verkooplijst geplaatst (Pampoelhuis, oud-gemeentehuis en pastorie Itterbeek, Castelhof, ...). De bijbehorende (herhaalde) studies kostten Dilbeek handenvol geld, zonder resultaat.
  - Bij de jaarrekening bleek dan weer telkens dat er slecht begroot was met miljoenen overschot tot gevolg. Geld dat toekomstgericht had kunnen geïnvesteerd worden in energiezuinige infrastructuur.
  - Er worden ook jaarlijks miljoenen uitgegeven aan allerhande consultants, studie- en advocatenbureaus voor het, aan veel hogere kostprijs, vervangen van personeelsleden, het uitschrijven van beleidsplannen etc. Het denkwerk wordt in Dilbeek tegenwoordig uitbesteed.

ZO ZIEN WIJ DE TOEKOMST

Denk Dilbeek wil **investeren** voor de huidige en toekomstige generaties en dat **in infrastructuur** én in **mensen**. Onze achterstand is immers nog lang niet weggewerkt en er wachten nog heel wat nieuwe uitdagingen.

We gaan **zorgzaam** om met onze middelen en willen steunen op een structurele **stevige financiële basis** en niet rekenen op eenmalige inkomsten zoals de verkoop van patrimonium. We willen werk maken van een **lokale tax-shift** waarbij we ons voor lokale belastingen laten leiden door drie principes. Een belasting moet **rechtvaardig, doelgericht** én **progressief** zijn waarbij de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen.

Verkiezingsprogramma Denk Dilbeek

We zijn ervan overtuigd dat we ook nog veel **efficiëntiewinsten** kunnen boeken door beter **samen te werken** met onze burens, verenigingen en ondernemers en het denk- en doewerk terug meer **zelf in handen te nemen**. Door **nu slim te investeren**, kunnen we heel wat geld in de toekomst besparen. In plaats van te focussen op korte termijn besparingen, willen we investeren in projecten die op lange termijn voordelen opleveren. Denk bijvoorbeeld aan investeren in duurzame energie of het renoveren van gebouwen om ze energiezuiniger te maken, maar ook in expertise van medewerkers zodat we niet voor alles studie bureaus moeten inschakelen.

CONCRETE ACTIES

- Experimenteren met **wijkbudgetten**.
- We realiseren een **lokale tax shift** die inzet op
  - rechtvaardigheid: we werken onrechtvaardige ongelijkheden weg (onroerende voorheffing, 2e verblijven, ...).
  - Getrapt bijdragen: sterkste schouders - zwaarste lasten maar ook meer tussenstappen zodat kloof tussen wel of niet in aanmerking komen voor steun/korting minder groot wordt.
  - sturende subsidies en belastingen die gewenst beleid stimuleren
  - creatief zoeken naar efficiënte oplossingen.
- We zetten onze middelen **efficiënter** in door:
  - creatief met onze inwoners te zoeken naar efficiënte oplossingen. We besteden denkwerk niet systematisch uit, maar investeren in eigen medewerkers en boren het potentieel van onze inwoners aan.
  - samen te werken met onze burens, verenigingen en ondernemers: samen investeren en uitbaten
  - constructief mee te werken aan bovengemeentelijke samenwerkingen en gebruik maken van de bijhorende subsidies (bvb. LEADER
- We maken een **vastgoedplan** op en stoppen de blinde verkoop van ons patrimonium en geven deze gebouwen een waardevolle bestemming voor de buurt.
- We investeren **toekomstgericht**: nu slim investeren garandeert winst op lange termijn.

VERWIJZINGEN

[1] „gemeente- en stadsmonitor 2023, gemeente-stadsmonitor.vlaanderen.be

[2] „burgerbevraging gemeente Dilbeek 2024,”
doemee.dilbeek.be/burgerbevraging/resultaten.

[3] „Steunpunt Data & Analyse Vlaams-Brabant,” 2023.

[4] „Externe Omgevingsanalyse gemeente Dilbeek,” 2024.

[5] „BBC Analysetool, vlaanderen.be/lokaal-bestuur/data-en-tools/bbc-analysetool.

[6] „capaciteitsmonitor 2021”.

NAWOORD

Om het even of je het verkiezingsprogramma van Denk Dilbeek snel hebt doorgenomen of zeer aandachtig hebt gelezen, de rode draad die er doorheen loopt kan je niet ontgaan zijn. Zestien keer komt het woord **verbinden** terug in de tekst, 29 keer wordt het woord **respect** gebruikt en liefst 42 keer gaat het over **participatie**.

Dat is de rode draad. De kracht van dit programma schuilt in die drie woorden.

Daar was het de stevige ploeg Dilbekenaren die twee jaar geleden Denk Dilbeek in de stijgers zetten inderdaad om te doen. Partijpolitiek werd opzijgeschoven. Mensen uit zeer diverse hoeken werden samengebracht, met een gemeenschappelijk doel voor ogen: de inwoners van Dilbeek dichterbij elkaar brengen, iedereen de plaats geven waar zij of hij recht op heeft, iedereen een stem in het kapittel geven. Anders gezegd: verbinden, respecteren en participeren.

Samen kunnen we veel, staat er ergens in het programma. Daar werd naar gewerkt. Alle inwoners van de gemeente werden uitgenodigd op buurtavonden om te vertellen hoe we er samen kunnen voor zorgen dat het goed leven is in Dilbeek. Voor iedereen, jong en oud, gezond of minder gezond, in goede doen of hulpbehoevend, van onverschillig welke kleur. Ook verenigingen, wijk- en actiecomités werd gevraagd hun verhaal te doen. Samen zijn we op zoek gegaan naar meer verbinding, meer respect, meer participatie.

De neerslag van die maandenlange bevraging staat nu in het programma van Denk Dilbeek. Met dank aan de vele vrijwilligers die geluisterd hebben naar de mensen, die cijfers en parameters hebben verzameld en ambitieuze en tegelijk uitvoerbare beleidsvoorstellen aan het papier hebben toevertrouwd.

Op 13 oktober 2024 vragen de 35 kandidaten van Denk Dilbeek jouw stem voor dit programma. **Samen** met hen en met tal van vrijwillige medewerkers en sympathisanten kun je een gemeentelijk beleid mogelijk maken dat alle Dilbekenaren verbindt, respecteert, en in staat stelt te participeren, in de besluitvorming, en aan het leven van onze gemeente.

DENK

Samen, één Dilbeek
om van te dromen

denkdilbeek.be

DILBEEK

1	JEF Vanderoost	19	NELE Groenweghe
2	MARIANNE Nijs	20	FRANK De Clerck
3	GINO Roesems	21	SERGIU Coroi
4	JANIEN De Pauw	22	ANNEMIE Wittockx
5	REINDERT De Schryver	23	BARBARA De Graeve
6	JASPER De Jonge	24	ARTI Vanden Bremt
7	FLOR Romain-Bruwaert	25	TOM Garcia
8	BERNADETTE Van Coillie	26	LEVENT Camoglu
9	GUIDO Van Lierde	27	KATRIEN Walter
10	INGE De Paepe	28	KOEN Vandermot
11	PAULE Van Molle	29	JOS Peeters
12	NIKI Mus	30	ELLEN De Boeck
13	LEAN Merckx	31	AHMED Atrari
14	DRISS Vergels	32	JEAN PIERRE Van Cauwelaert
15	ELSHALOM De Boeck	33	MONIQUE Segers
16	YAMA Camara	34	MARTINE Pitteljon
17	ZIA D'haeseleer	35	LIES Vereecke
18	BART Sammels		